

Müxtəlif sektoral dövlət proqramlarının əhatə etdiyi (pambıqçılıq, tütünçülük, taxılçılıq və s.) sahələrdə fəaliyyət göstərən KOB-ların ehtiyaclarının öyrənilməsi, artımın qarşısını alan məhdudiyyətlərin müəyyən edilməsi və təkliflərin formalaşdırılması

MÜNDƏRİCAT

01

Sorğu Haqqında Ümumi
Məlumat

02

Sorğu Üzrə
Respondentlər
Haqqında Ümumi
Məlumat

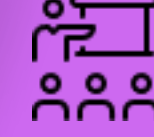
03

Sorğunun Nəticələri

04

Çarpaz Testlər

05

Təhlillərə Uyğun
Müvafiq Təkliflər

01

SORĞU HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

SORĞU HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

KOBİA

Azərbaycan Respublikasının
Kiçik və Orta Biznesin
İnkişafı Agentliyi

GMB Klaster Konsaltinq

Sorğu KOBİA-nın sifarişi
əsasında «GMB Klaster
Konsaltinq» MMC şirkəti
tərəfindən keçirilmişdir.

SORĞU HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

SORĞUNUN MƏQSƏDİ

Müxtəlif sektoral dövlət proqramlarının əhatə etdiyi (pambıqçılıq, tütünçülük, taxılçılıq və s.) sahələrdə fəaliyyət göstərən KOB-ların ehtiyaclarının öyrənilməsi, artımın qarşısını alan məhdudiyyətlərin müəyyən edilməsi və təkliflərin formalaşdırılması məqsədi ilə keçirilmişdir.

SORĞUNUN HƏDƏFİ

Sorğunun hədəfi mikro, kiçik və orta sahibkarlıq müəssisələridir.

KEÇİRİLMƏ METODOLOGİYASI

Sorğuda anket metodu tətbiq edilmişdir.

RESPONDENTLƏRİN ÜMUMİ SAYI

Sorğuda 107 KOB subyektii iştirak etmişdir.

SORĞUNUN ƏHATƏ ETDİYİ DÖVR

13.10.2025 – 25.10.2025 dövrlərini əhatə edir.

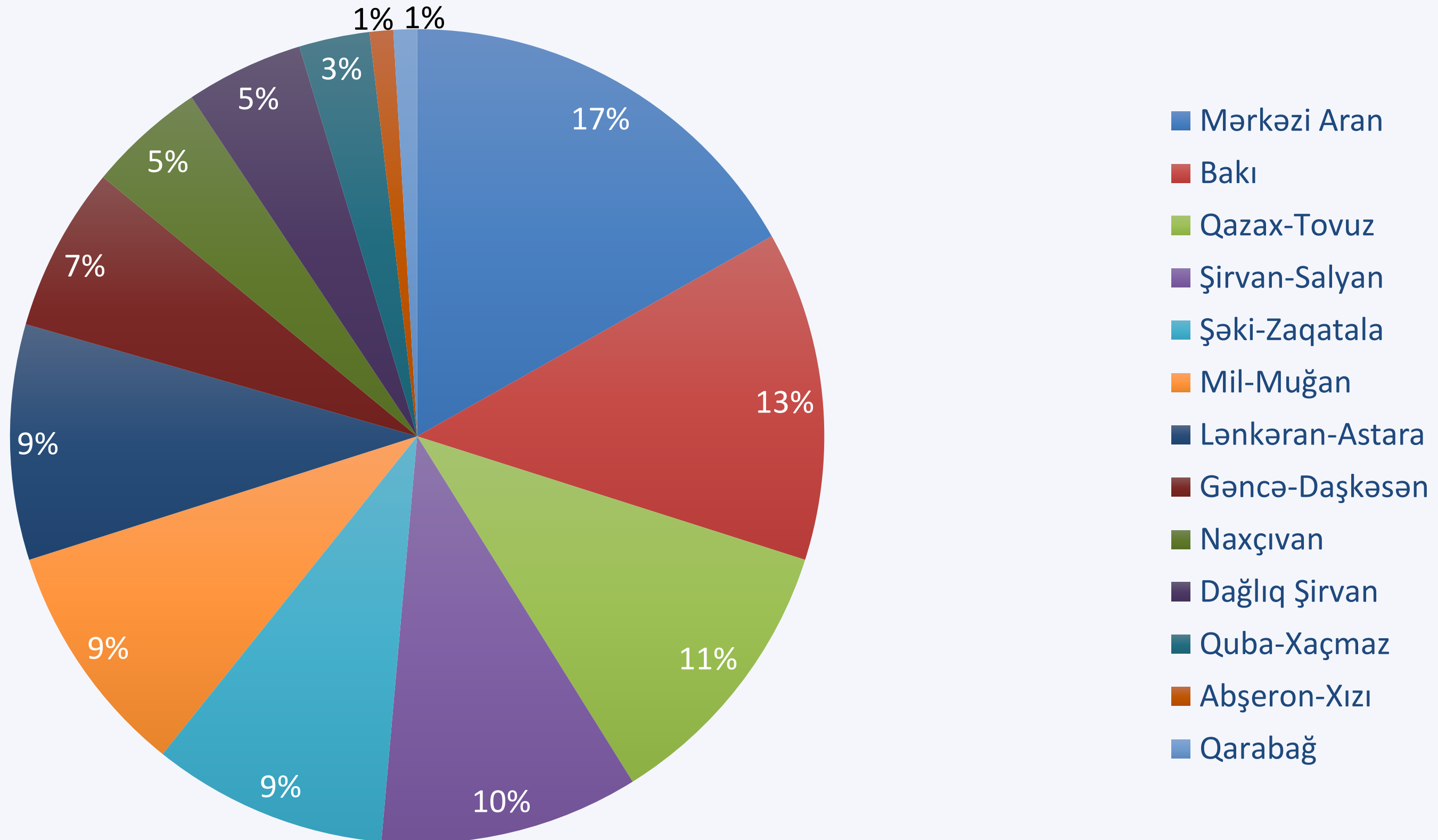

02

Respondentlər Haqqında Ümumi Məlumat

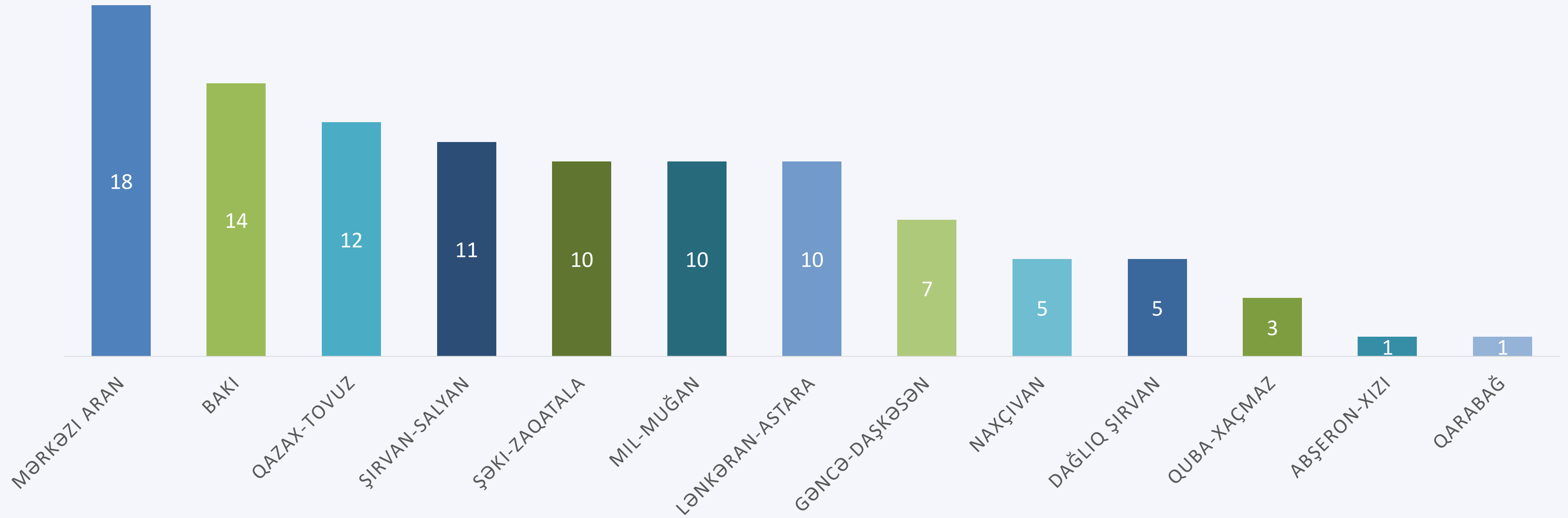
01

Müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi rayon (Faizlərlə)

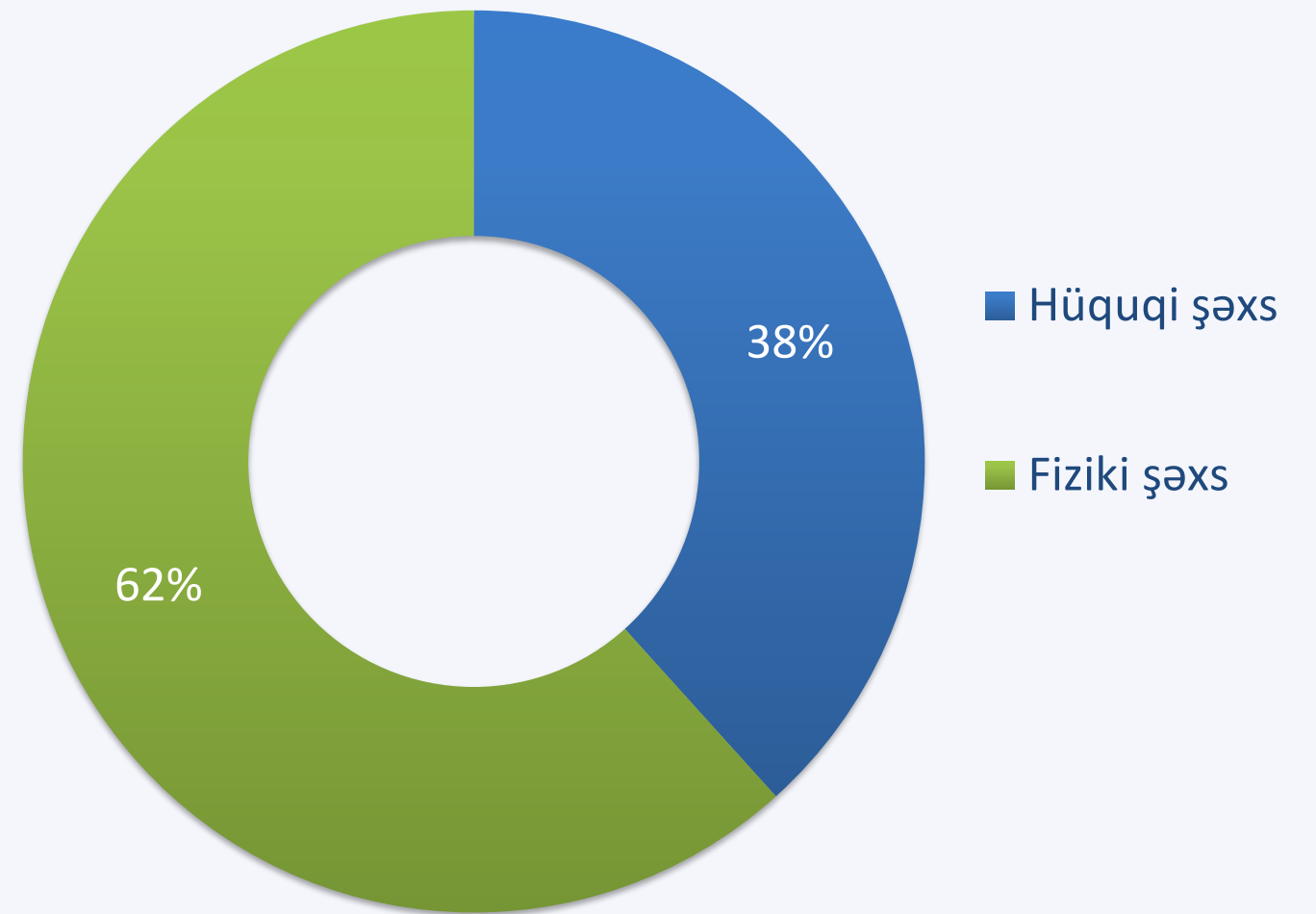
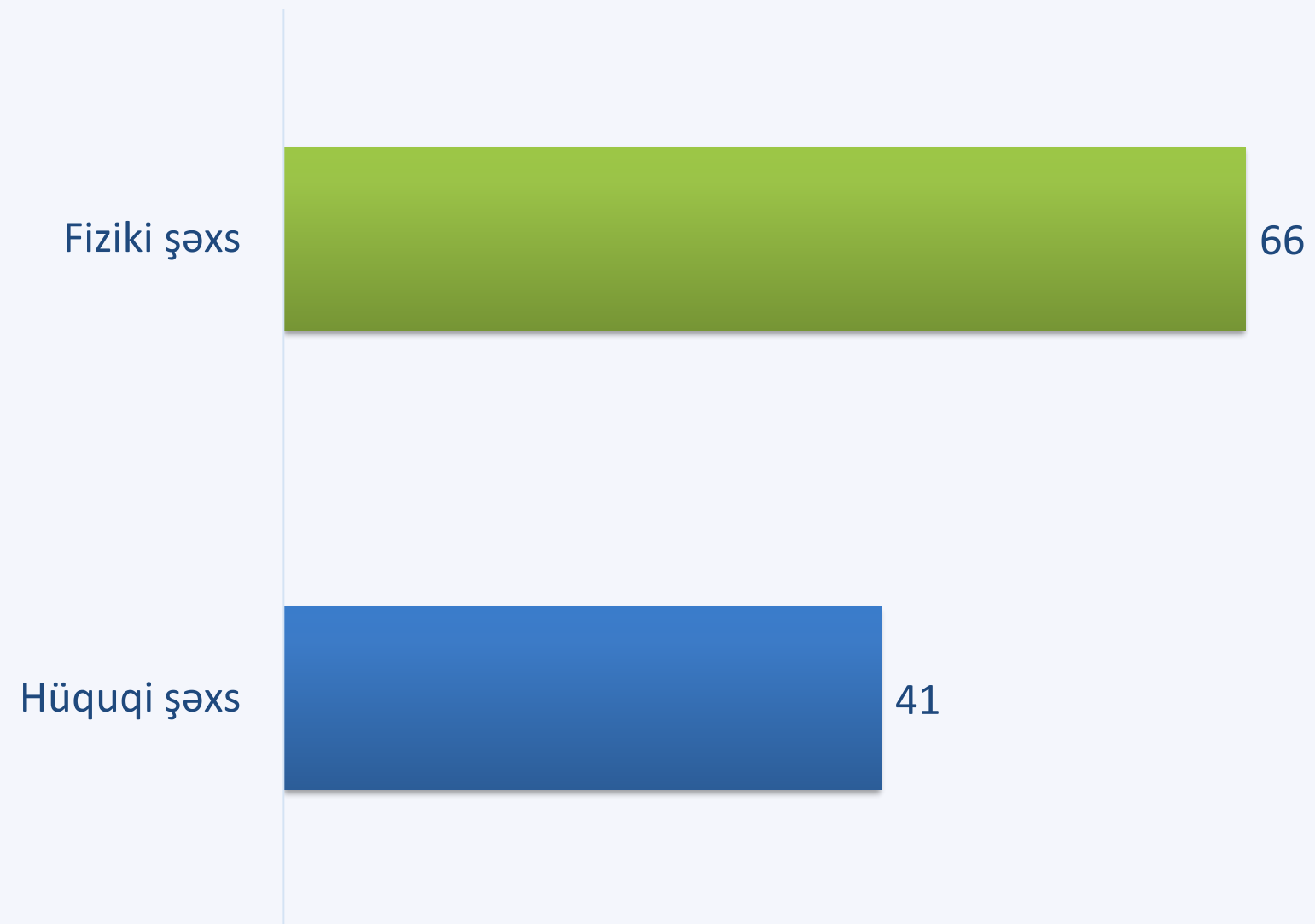

Müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi rayon (Rəqəmlərlə)

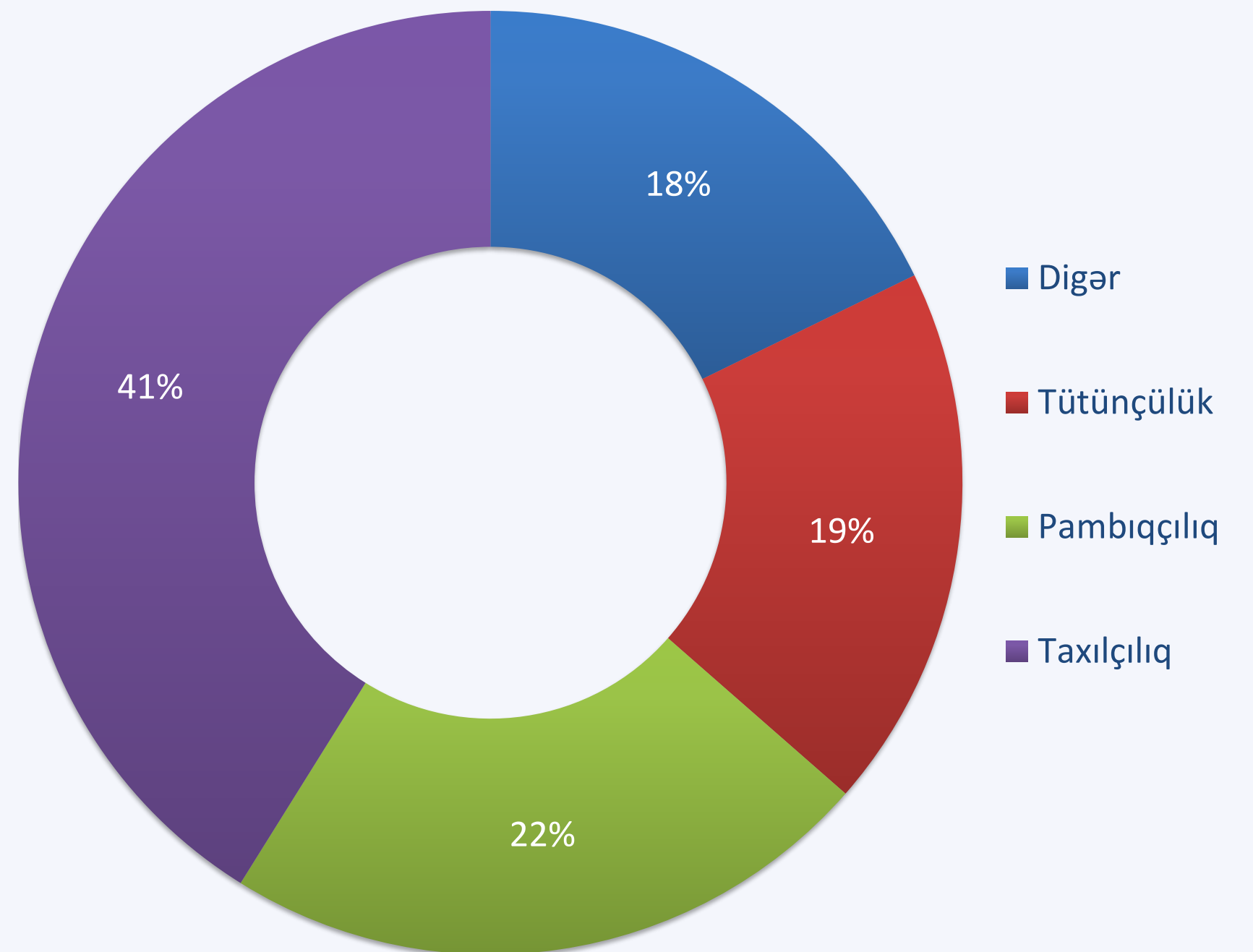
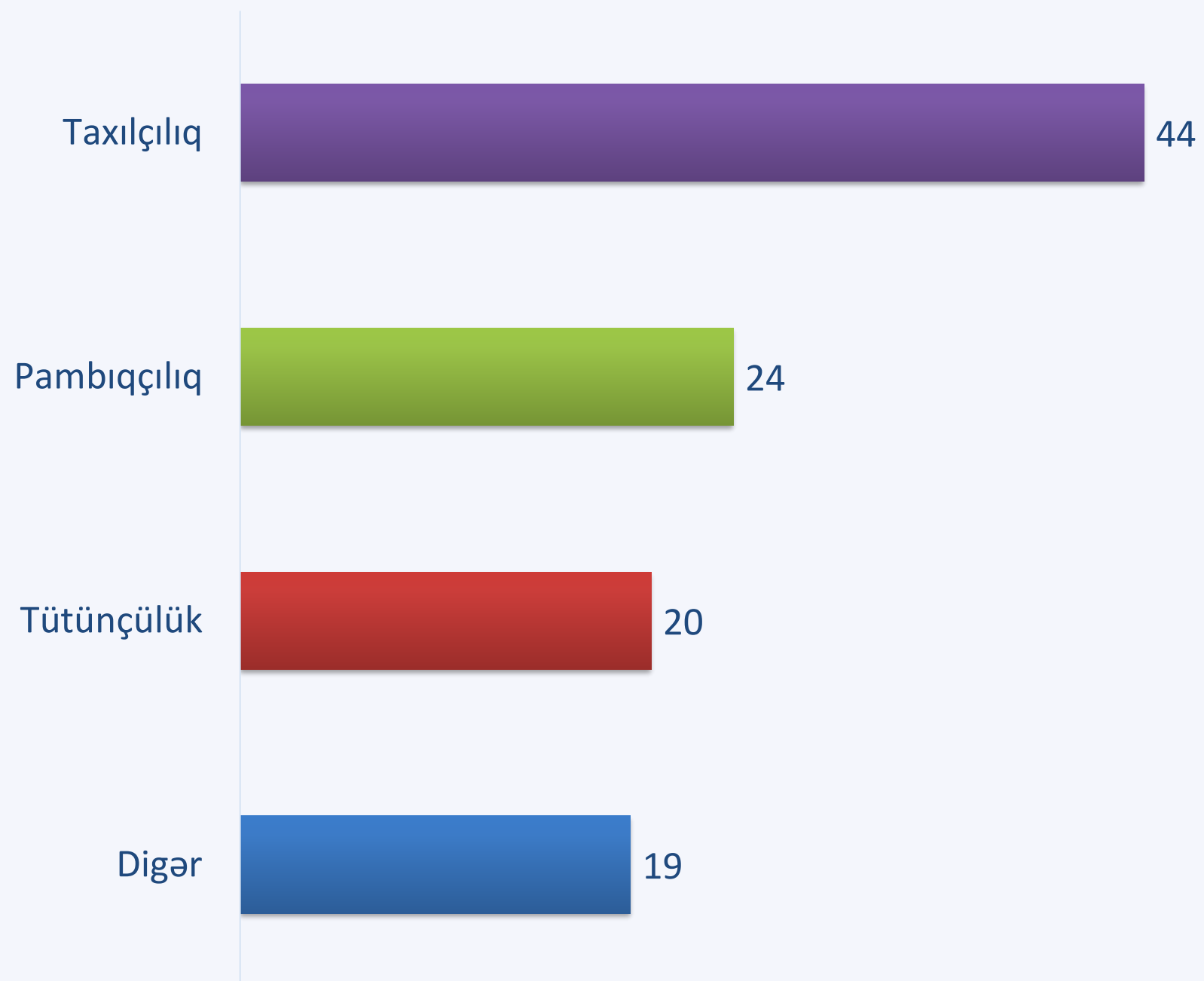
02

Hüquqi statusu

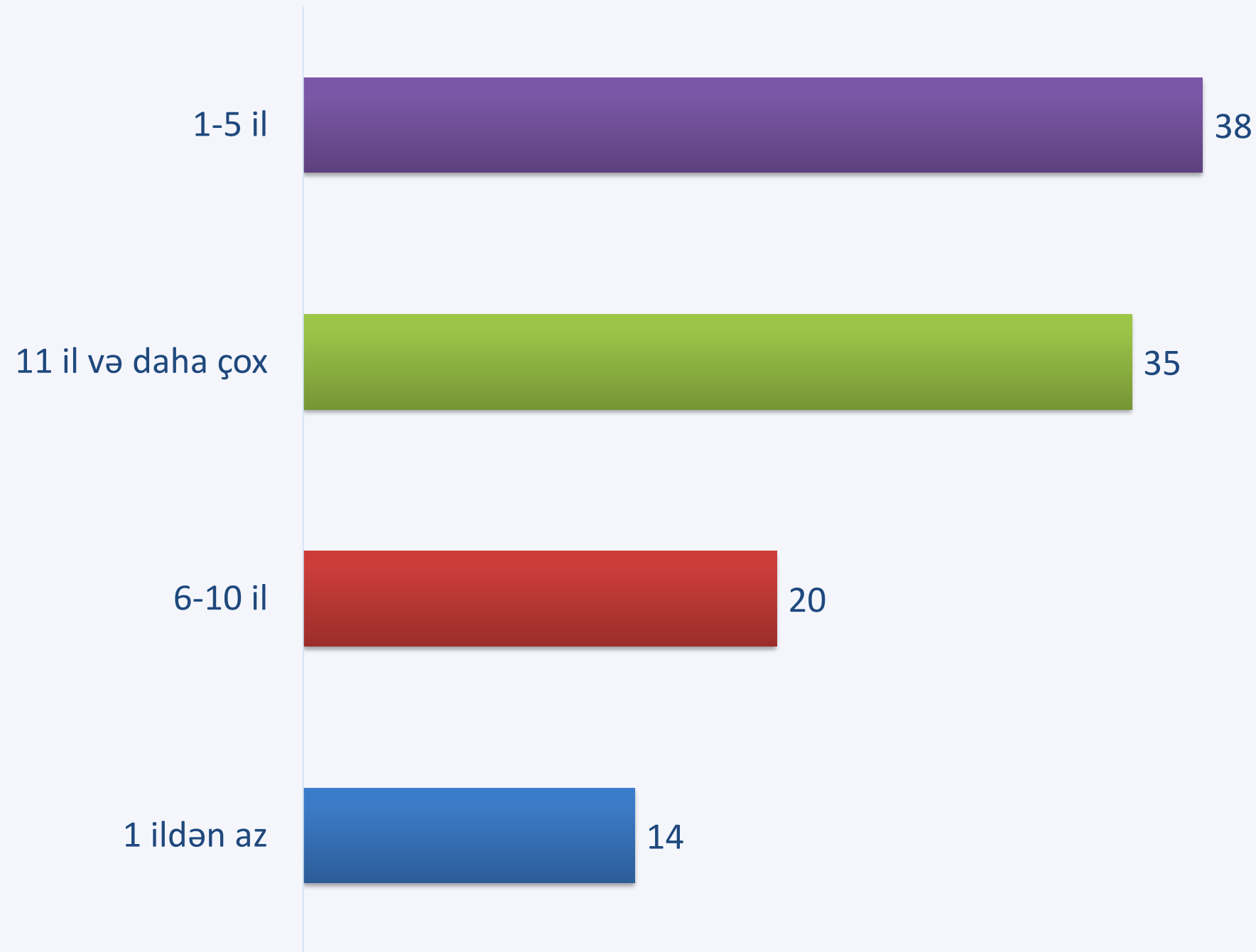
03

Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?

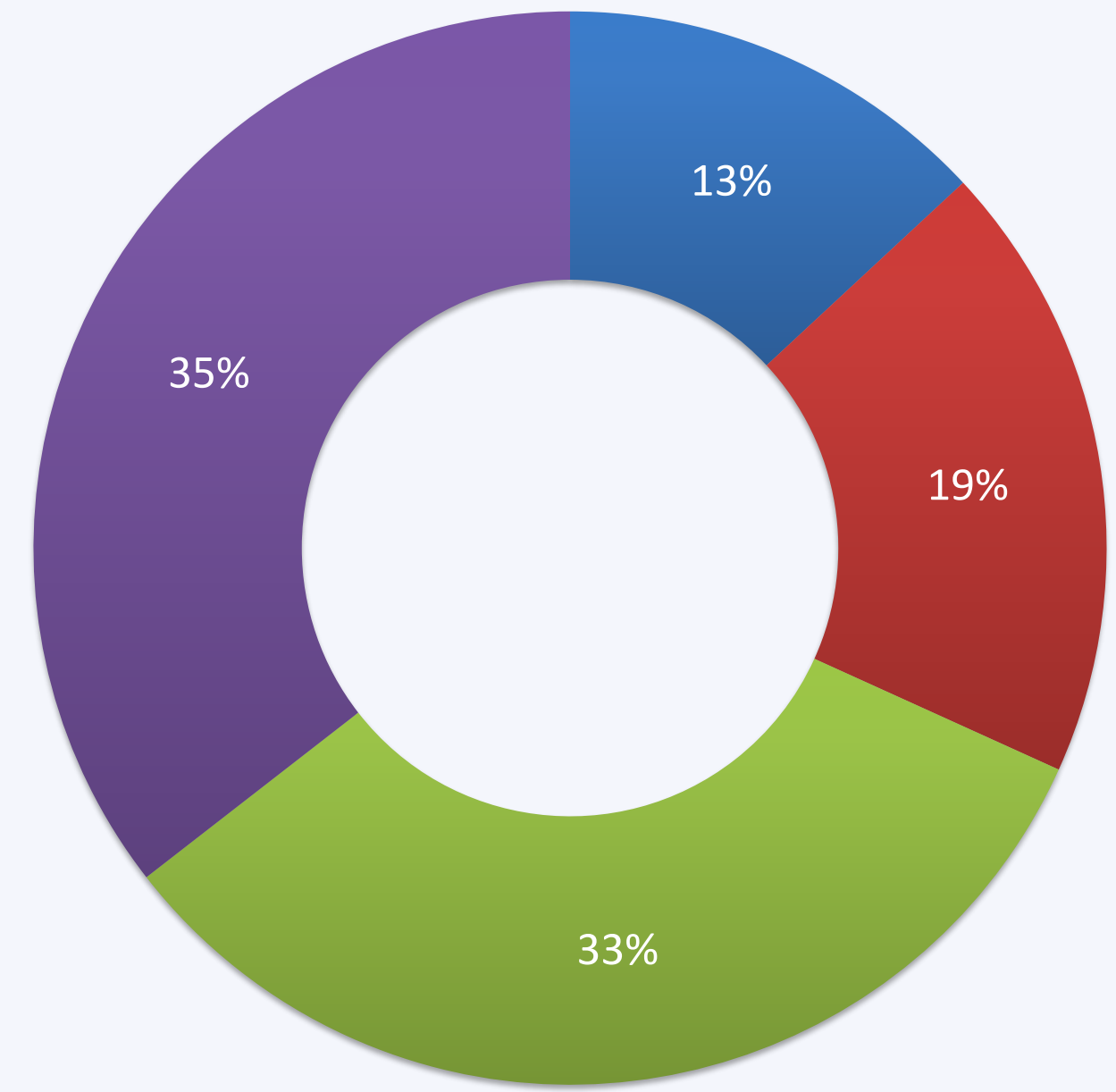

Müəssisəniz neçə ildir fəaliyyət göstərməkdədir?

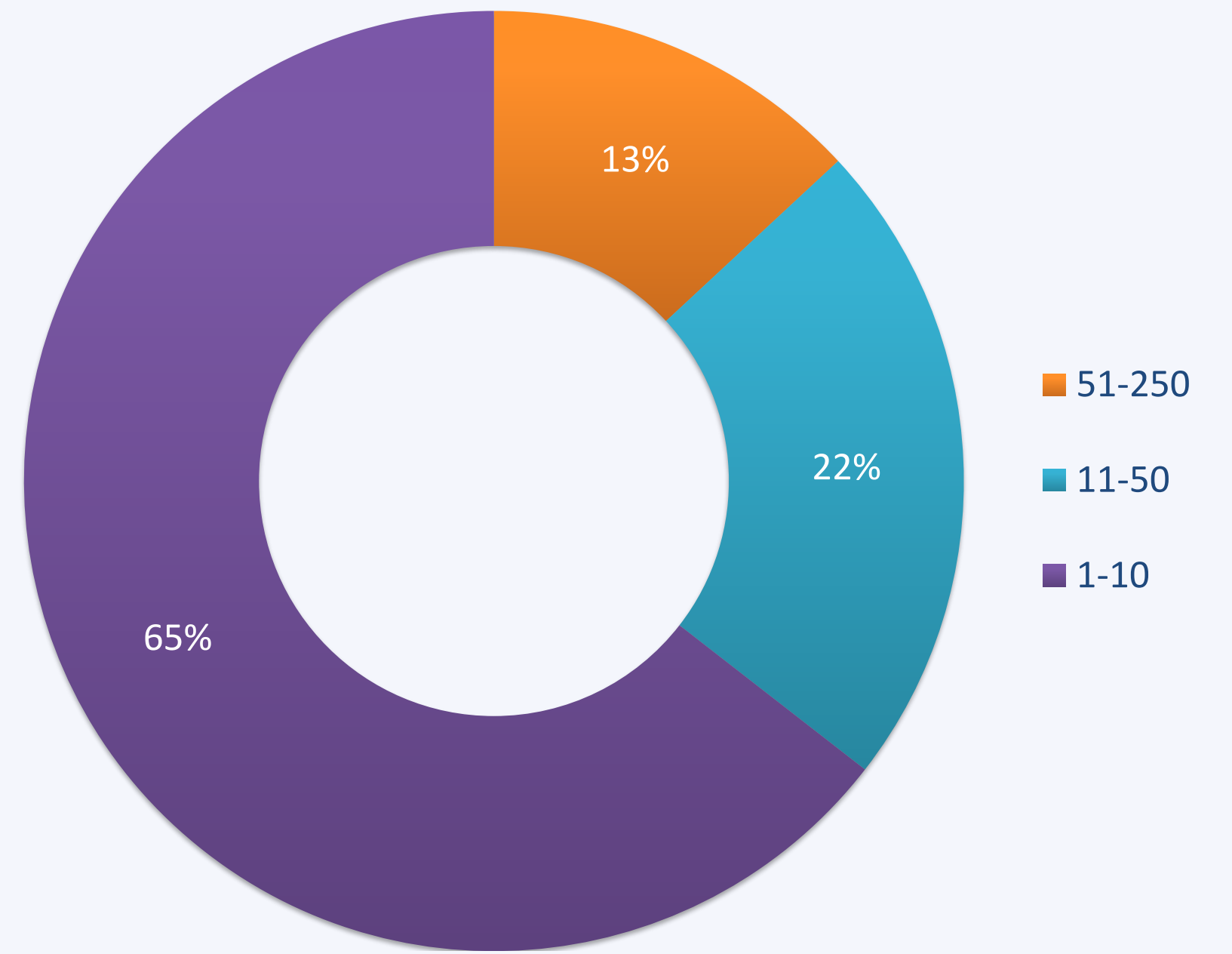
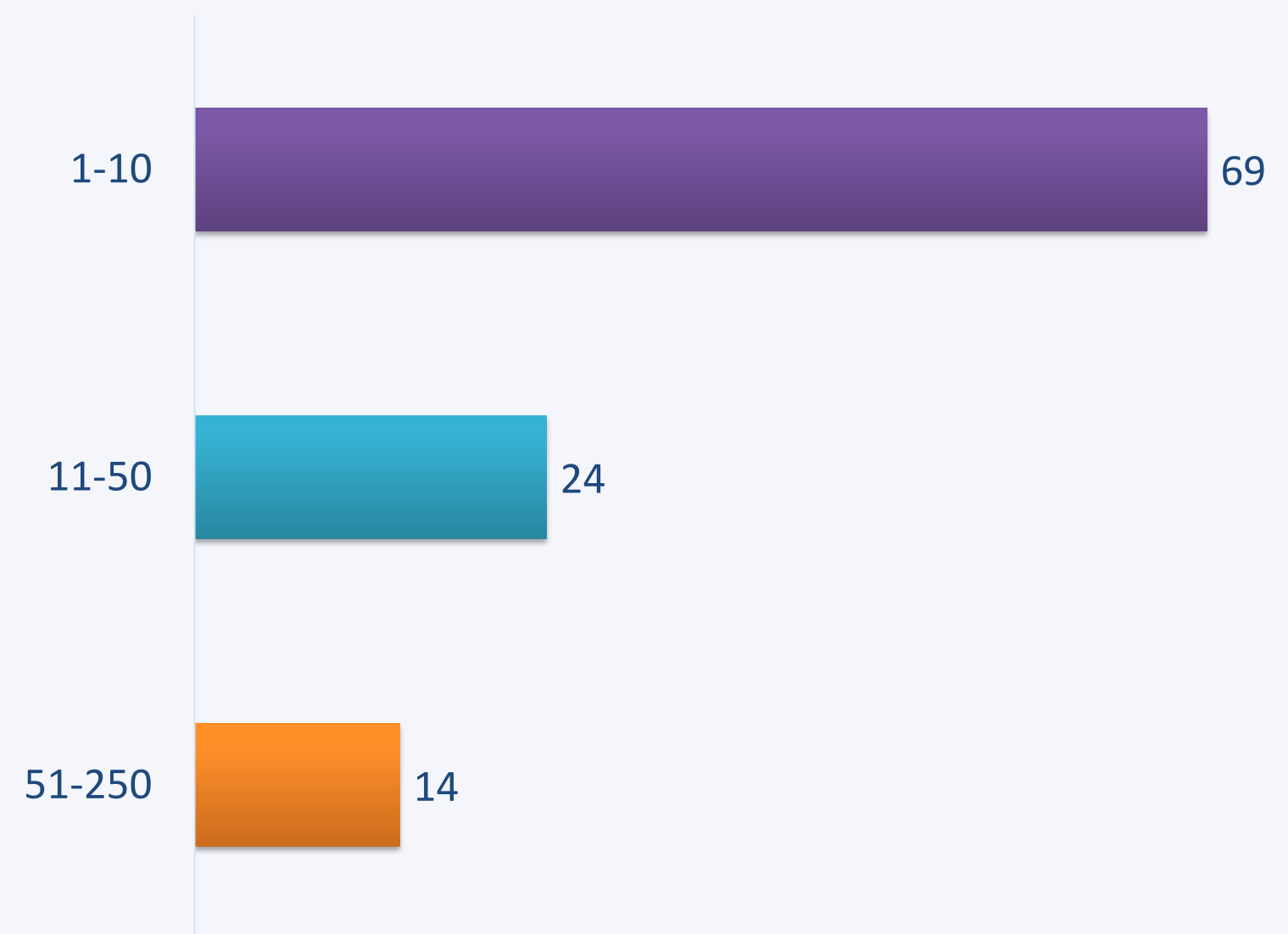

■ 1 ildən az ■ 6-10 il ■ 11 il və daha çox ■ 1-5 il

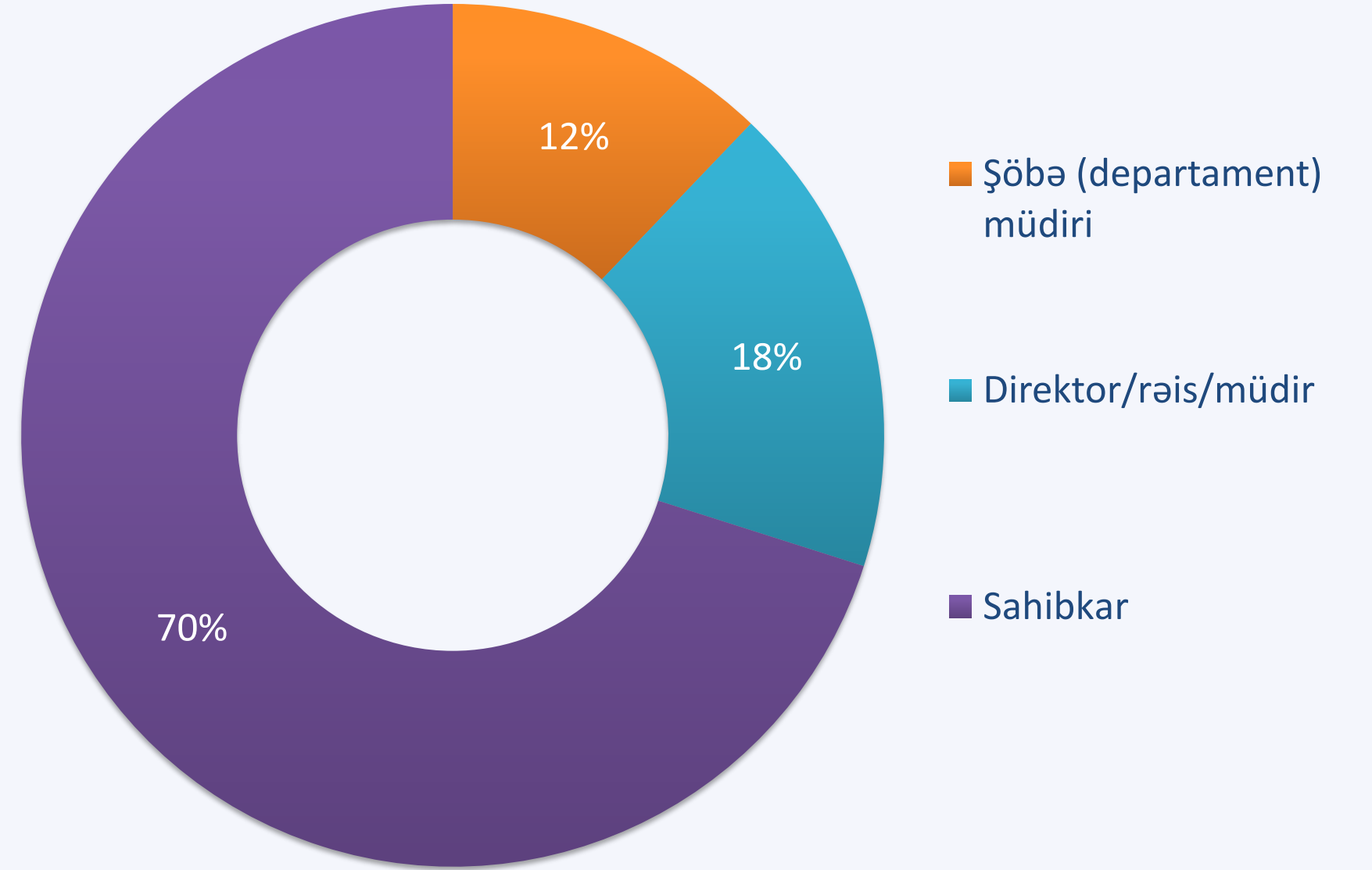
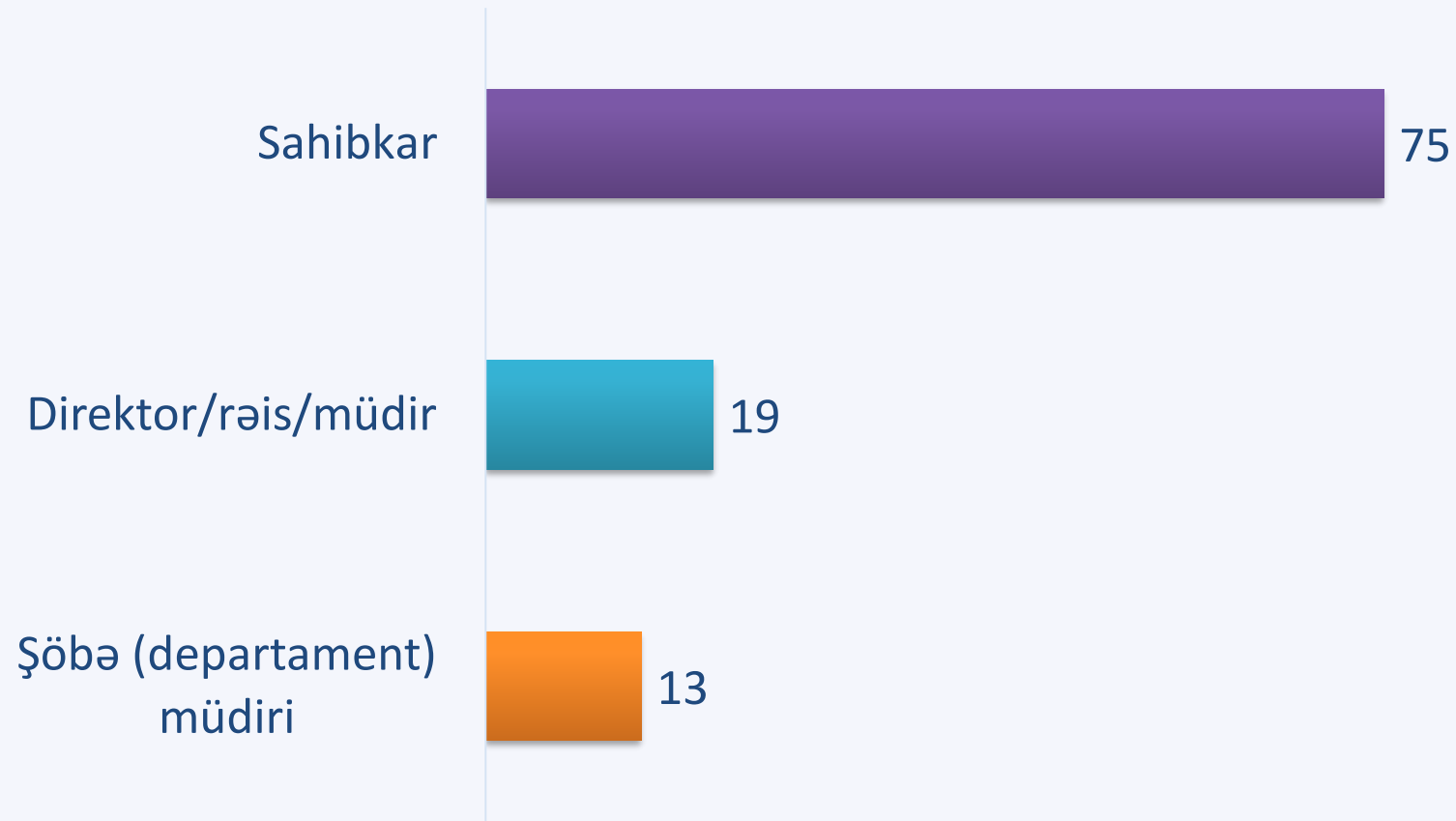

Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?

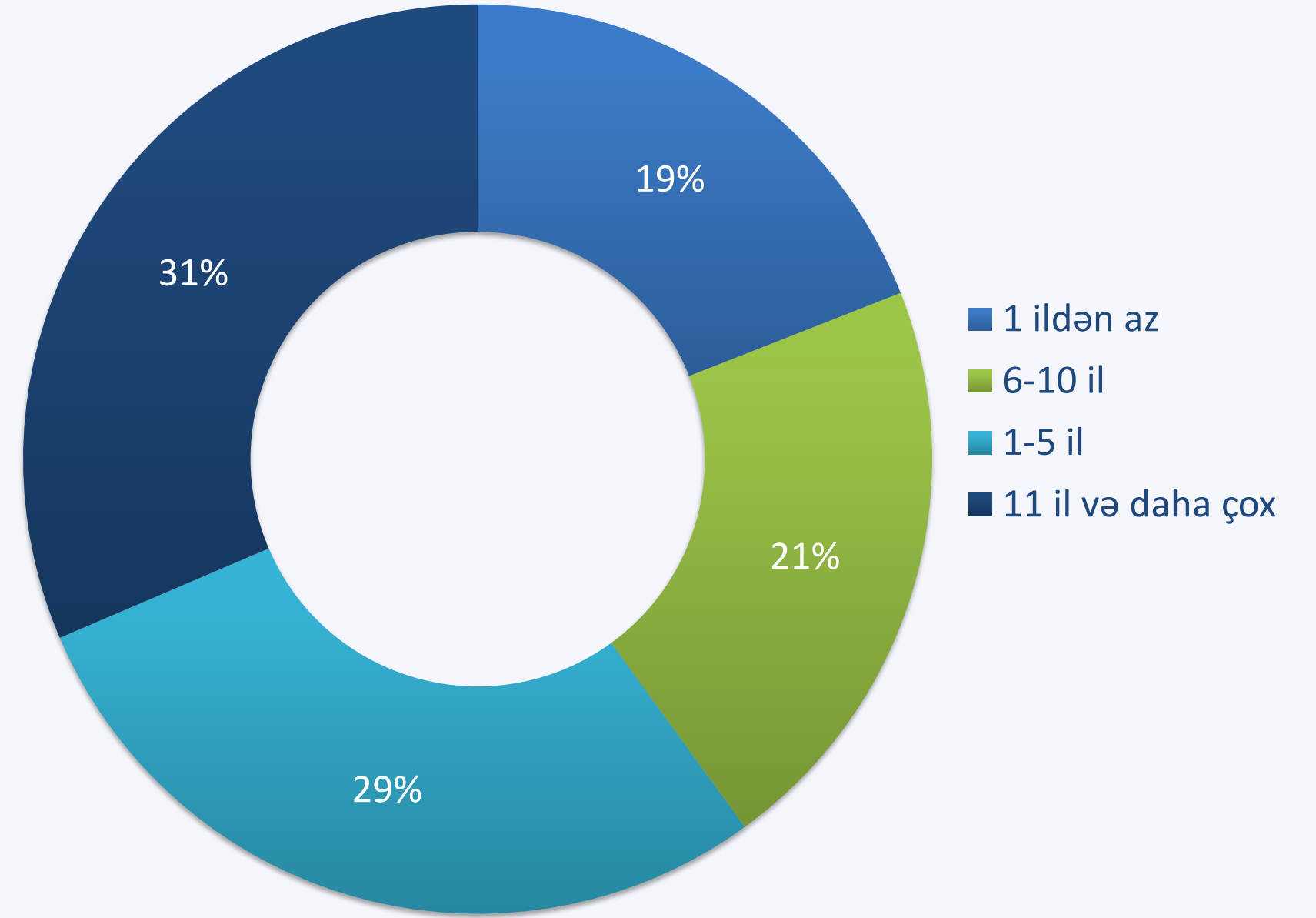
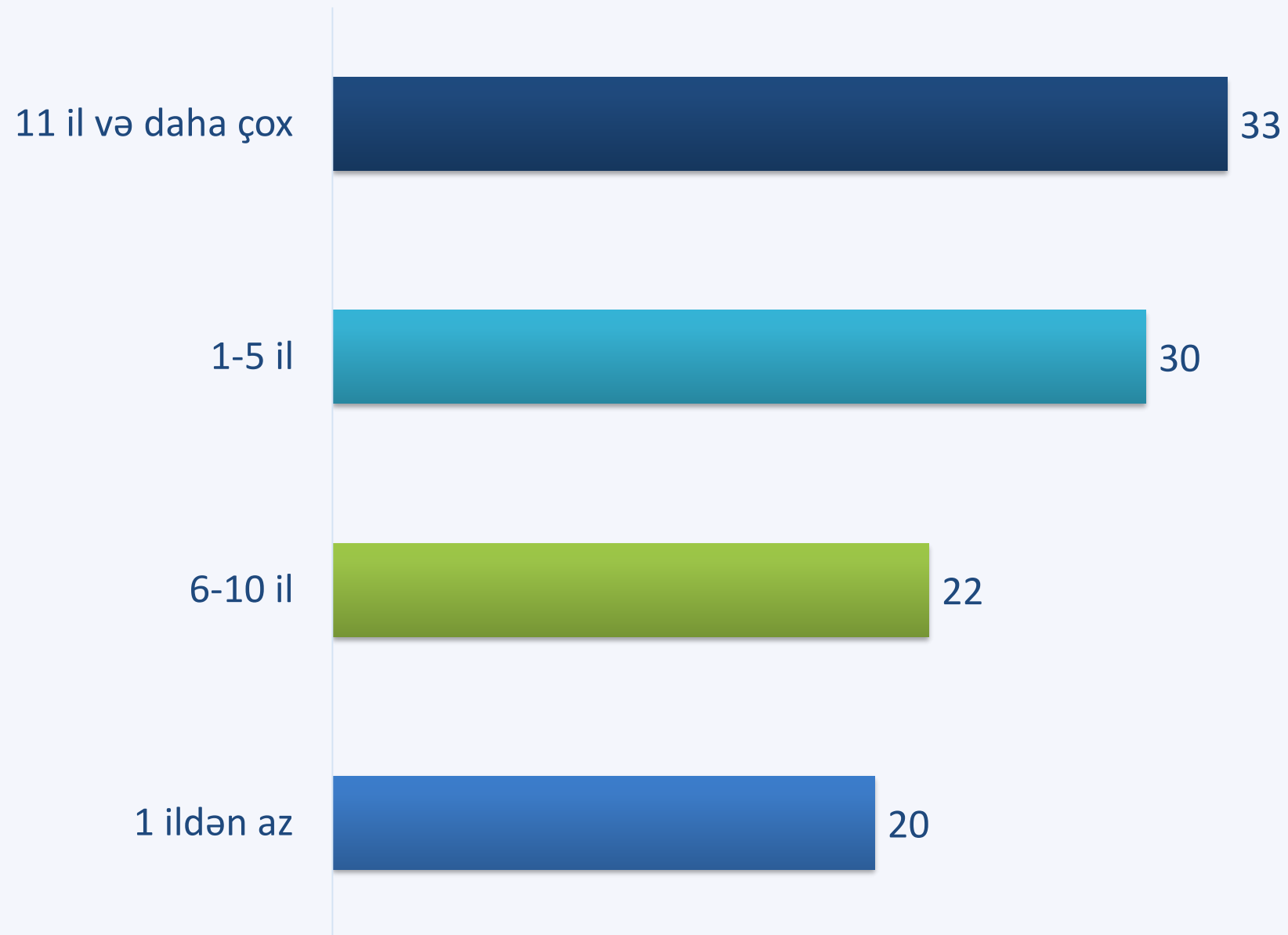
06

Sorğuda iştirak edən

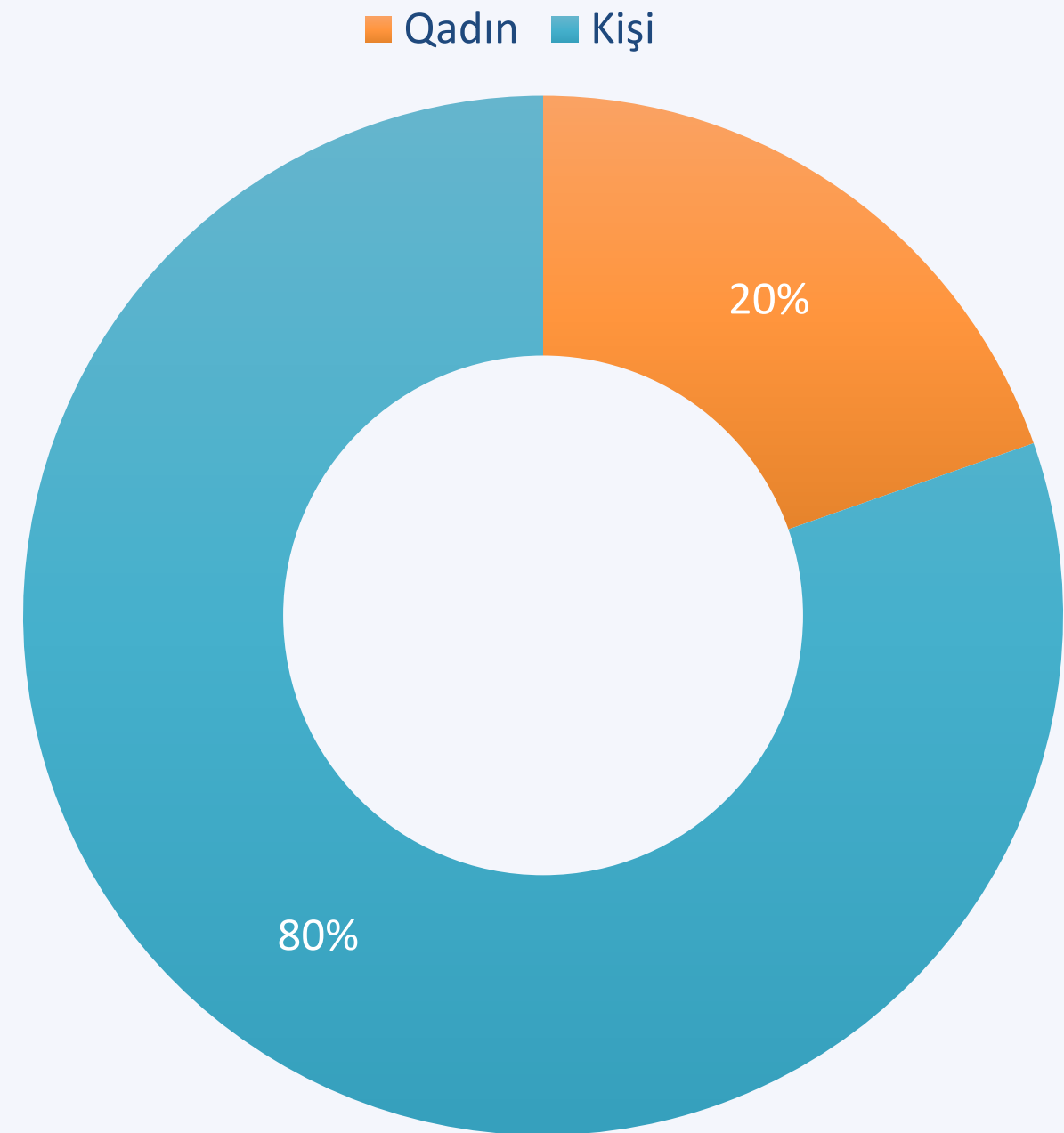
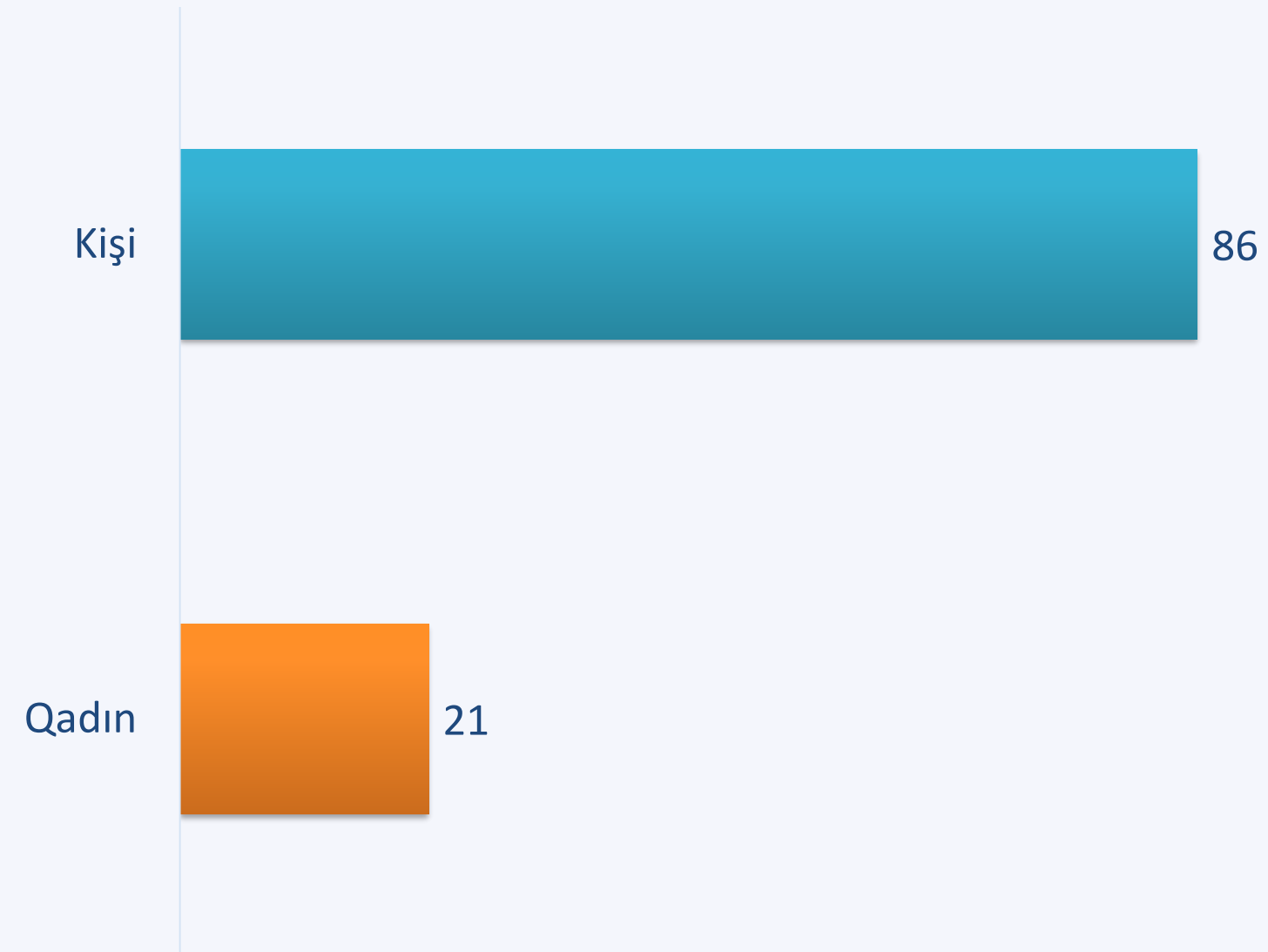
Sahibkarlıq fəaliyyətində idarəetmə təcrübəniz nə qədərdir?

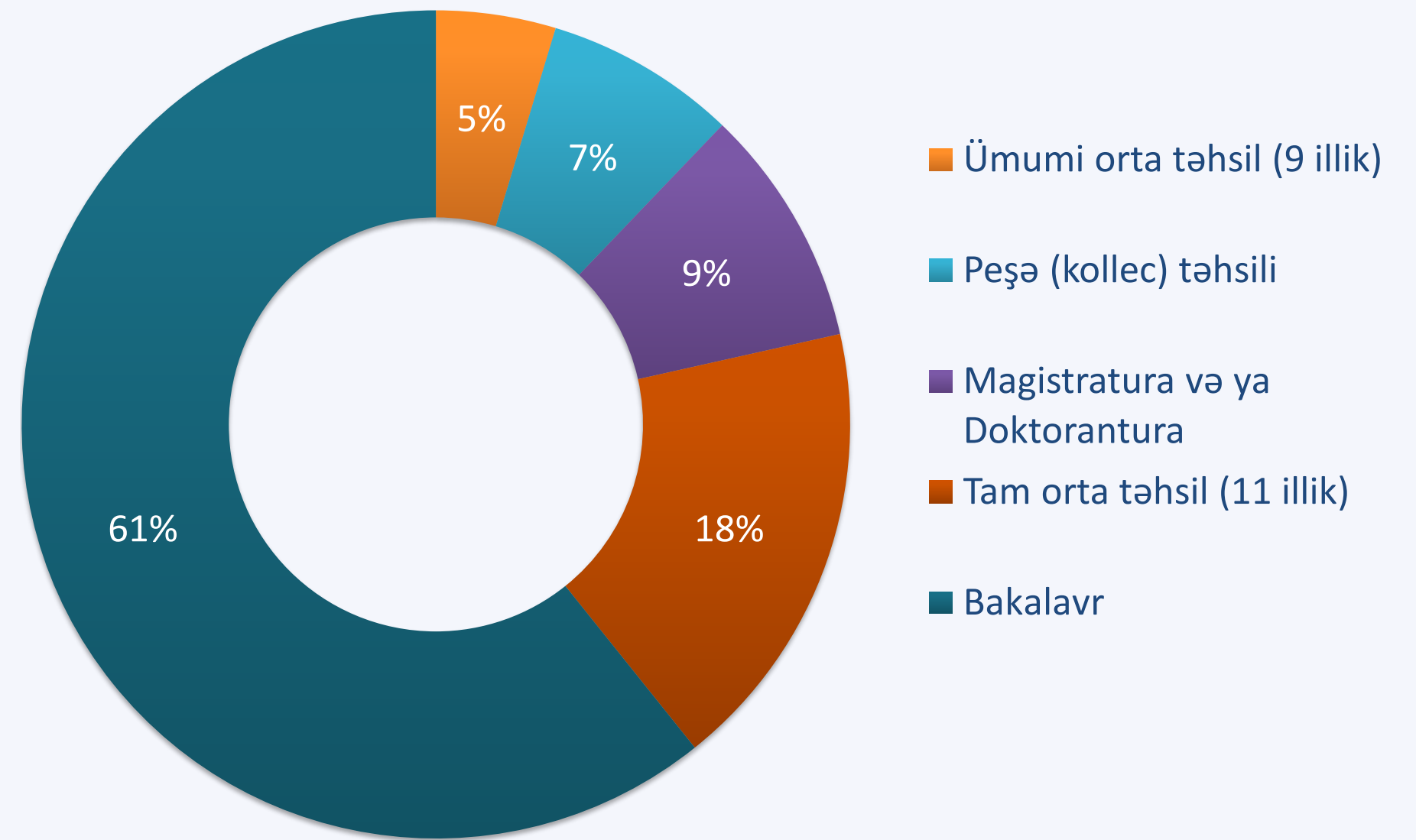
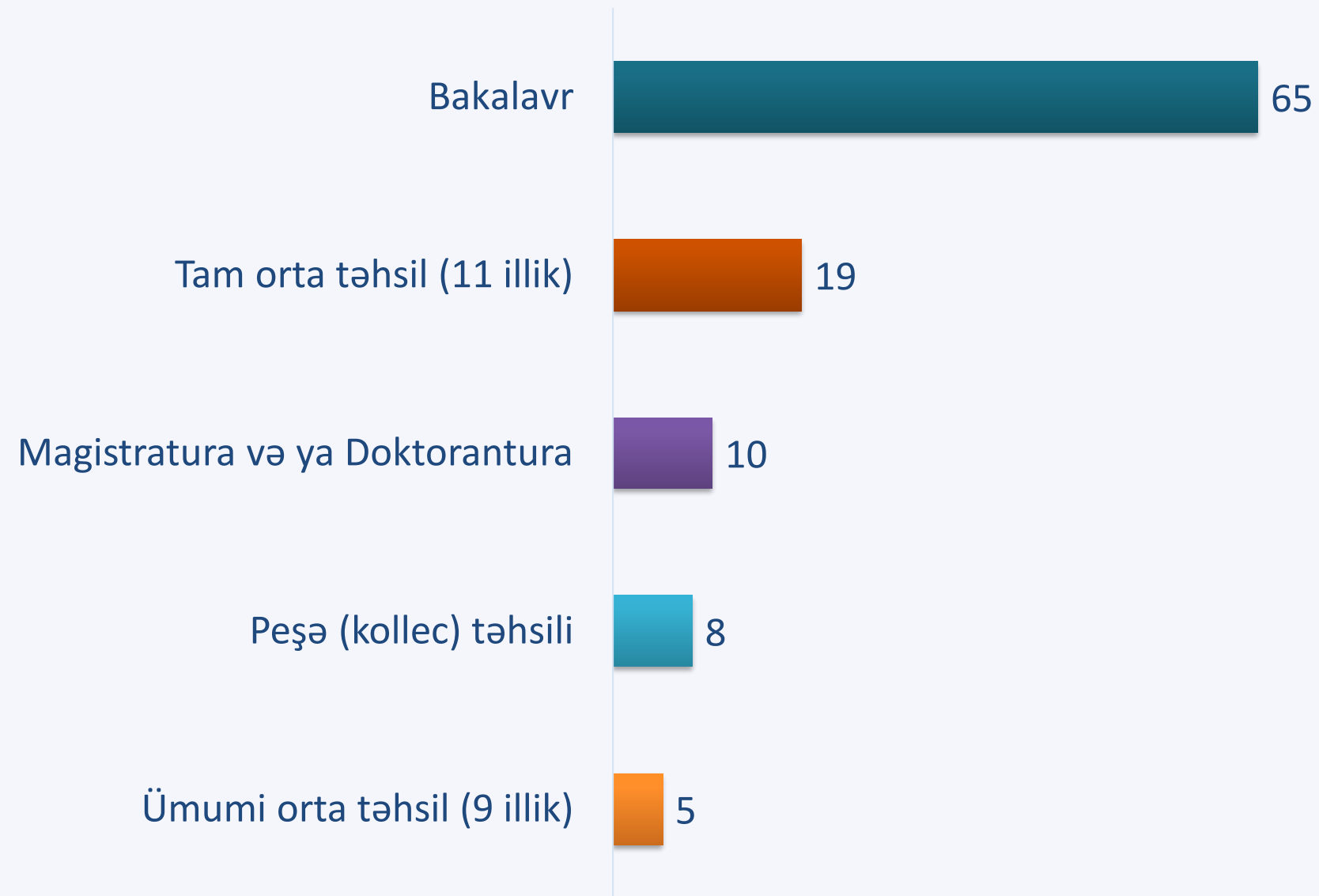
08

Cins

Təhsil

03

Sorğunun Nəticələri

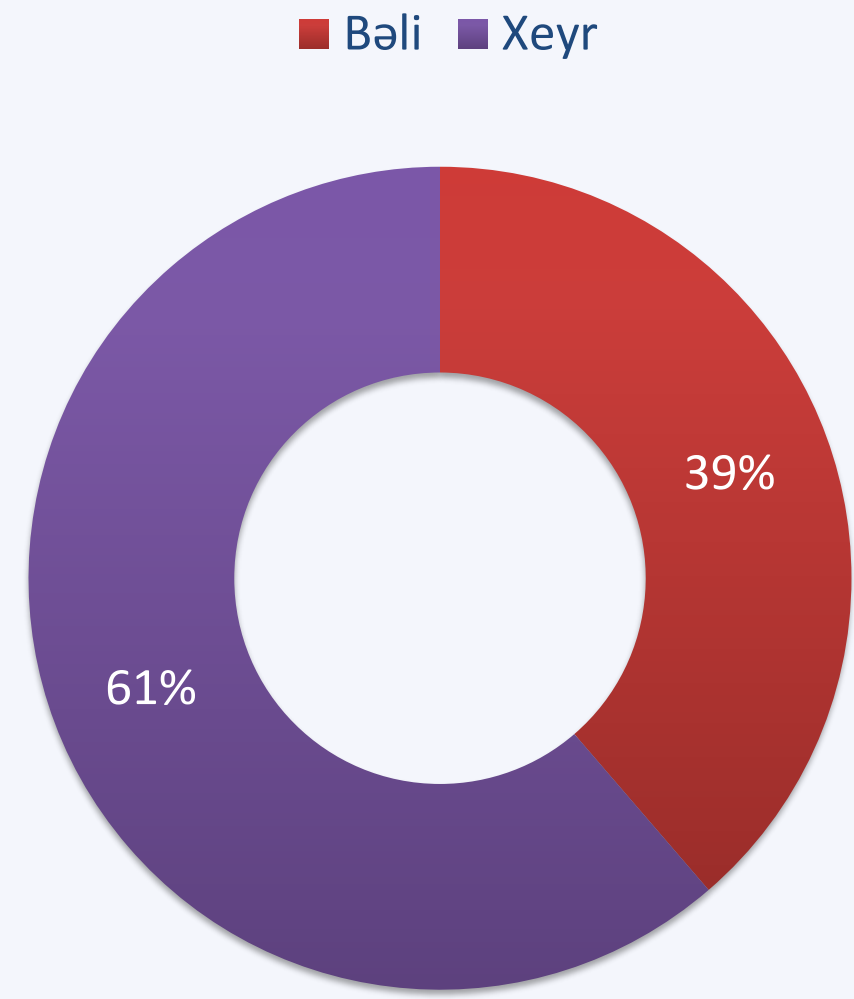
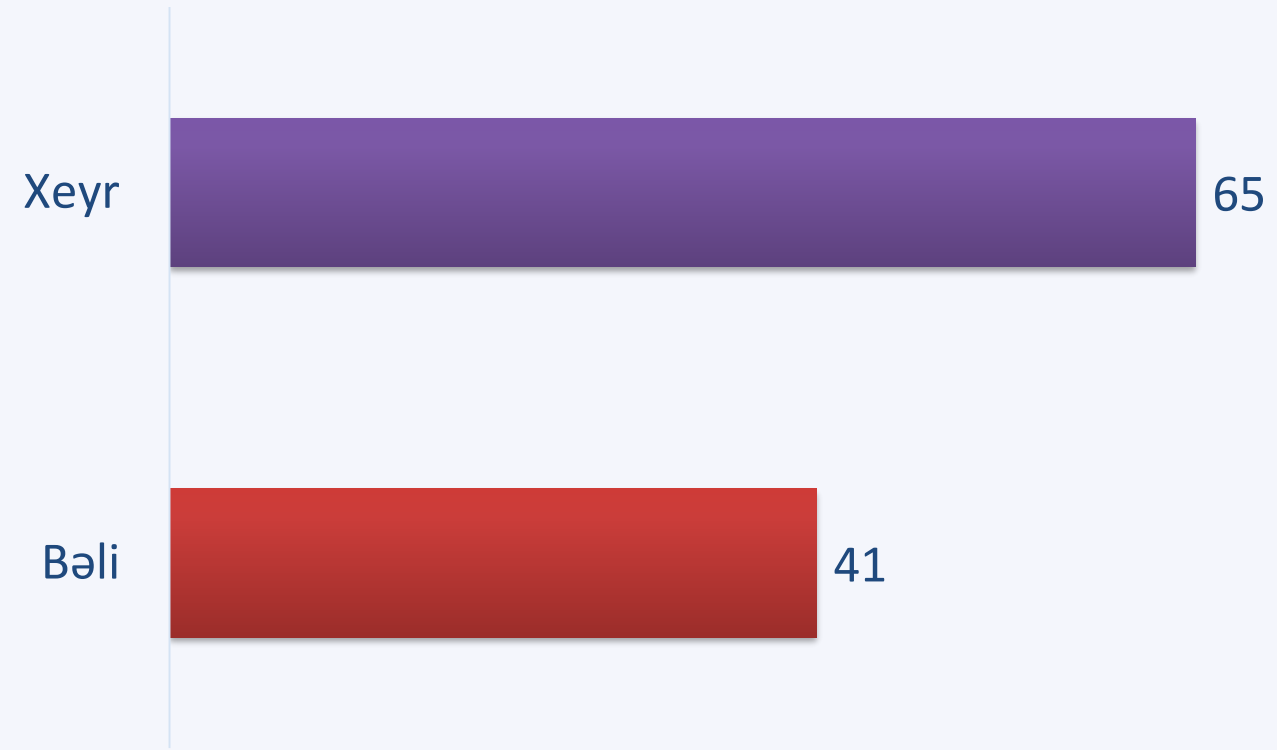
01

Ən çox rastlaşdığınız çətinliklər hansıdır (bir neçə cavab verilə bilər)?

Çətinliklər	Say	Faiz
Maliyyə resurslarının çatışmazlığı	58	37,2
İxtisaslı kadr çatışmazlığı	32	20,5
Texnika və avadanlıqların köhnəliyi	34	21,8
Bazar çıxışında problemlər	28	17,9
Digər	4	2,6

02

Dövlət dəstək proqramlarından istifadə etmisinizmi?

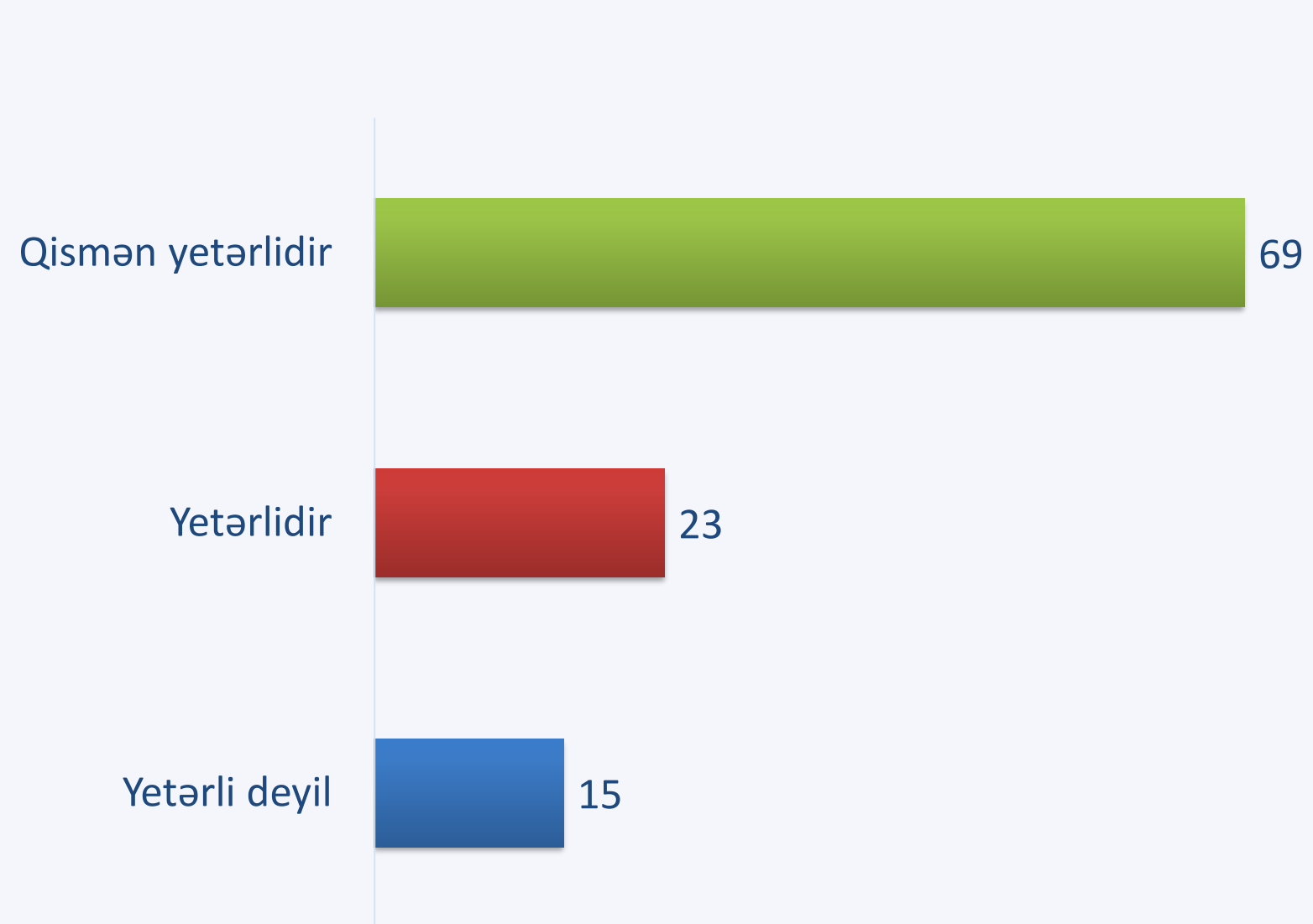
03

Əgər cavab bəlidirsə, hansı proqramlardan istifadə etmişiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

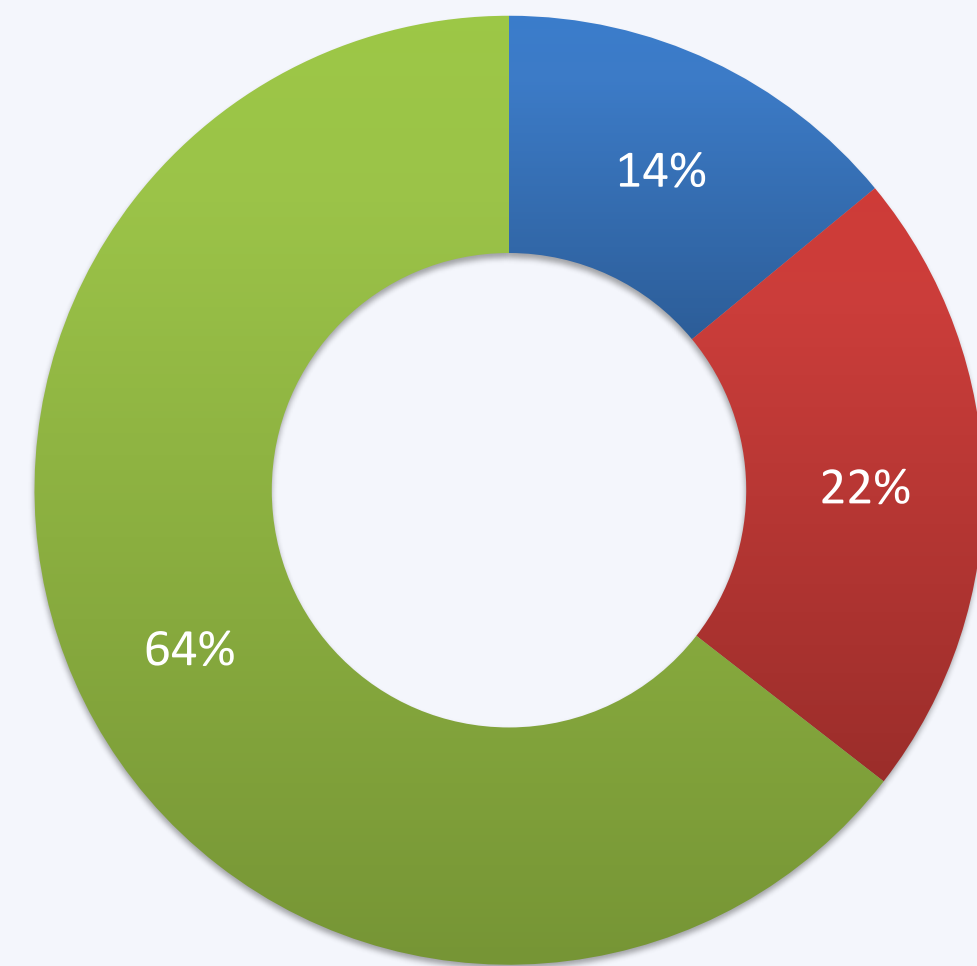
Proqramlar	Say	Faiz
Subsidiyalar	26	49,1
Kredit güzəştləri	18	34,0
Vergi güzəştləri	7	13,2
Digər	2	3,8

04

Dövlət dəstəyi sizin üçün nə dərəcədə yetərlidir?

■ Yetərli deyil ■ Yetərlidir ■ Qismən yetərlidir

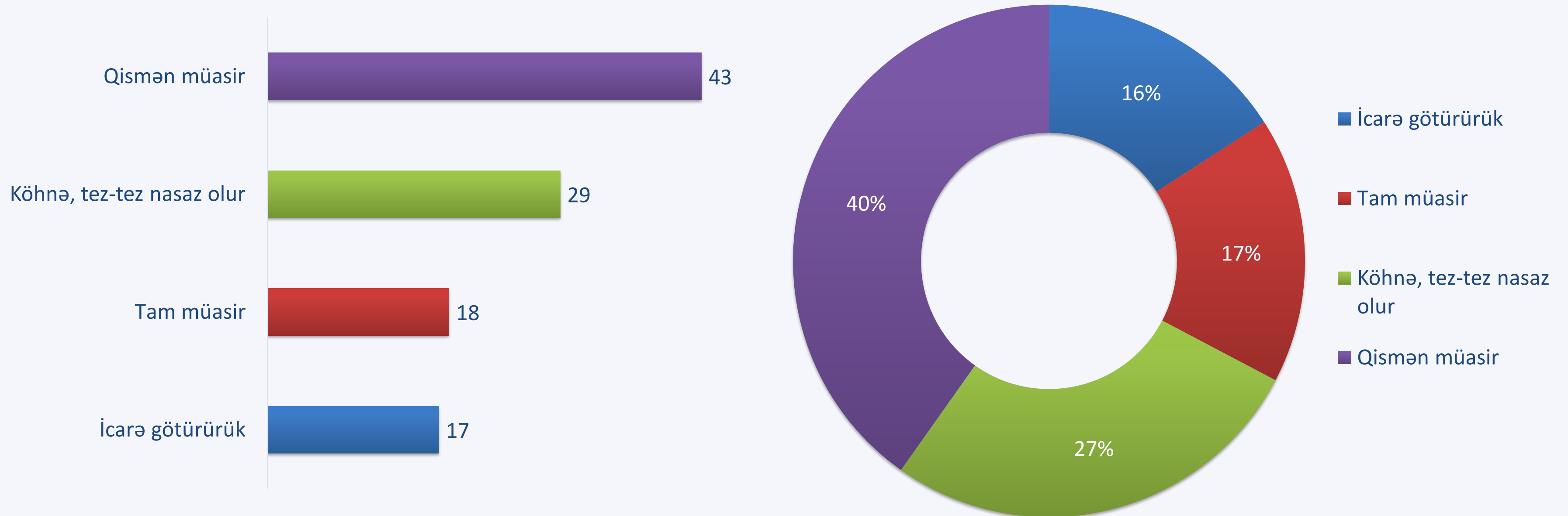
05

Ən çox ehtiyac duyduğunuz dəstək növləri hansıdır (bir neçə cavab verilə bilər)?

Dəstək Növləri	Say	Faiz
Maliyyə dəstəyi	81	45,0
Kadr hazırlığı və təlimlər	29	16,1
Texnologiya və avadanlıq təminatı	37	20,6
Satış bazarlarının proqramları	32	17,8
Digər	1	0,6

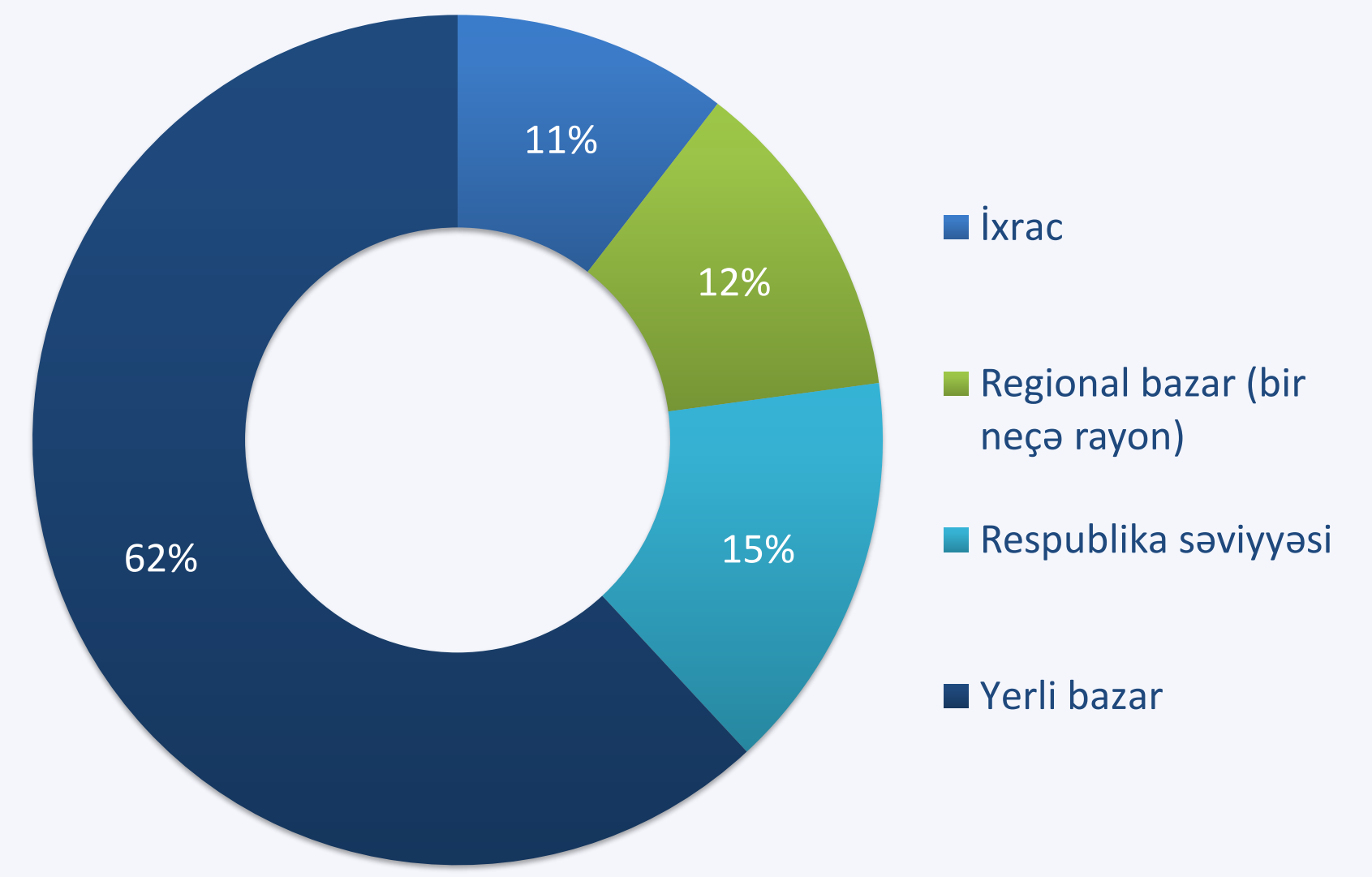
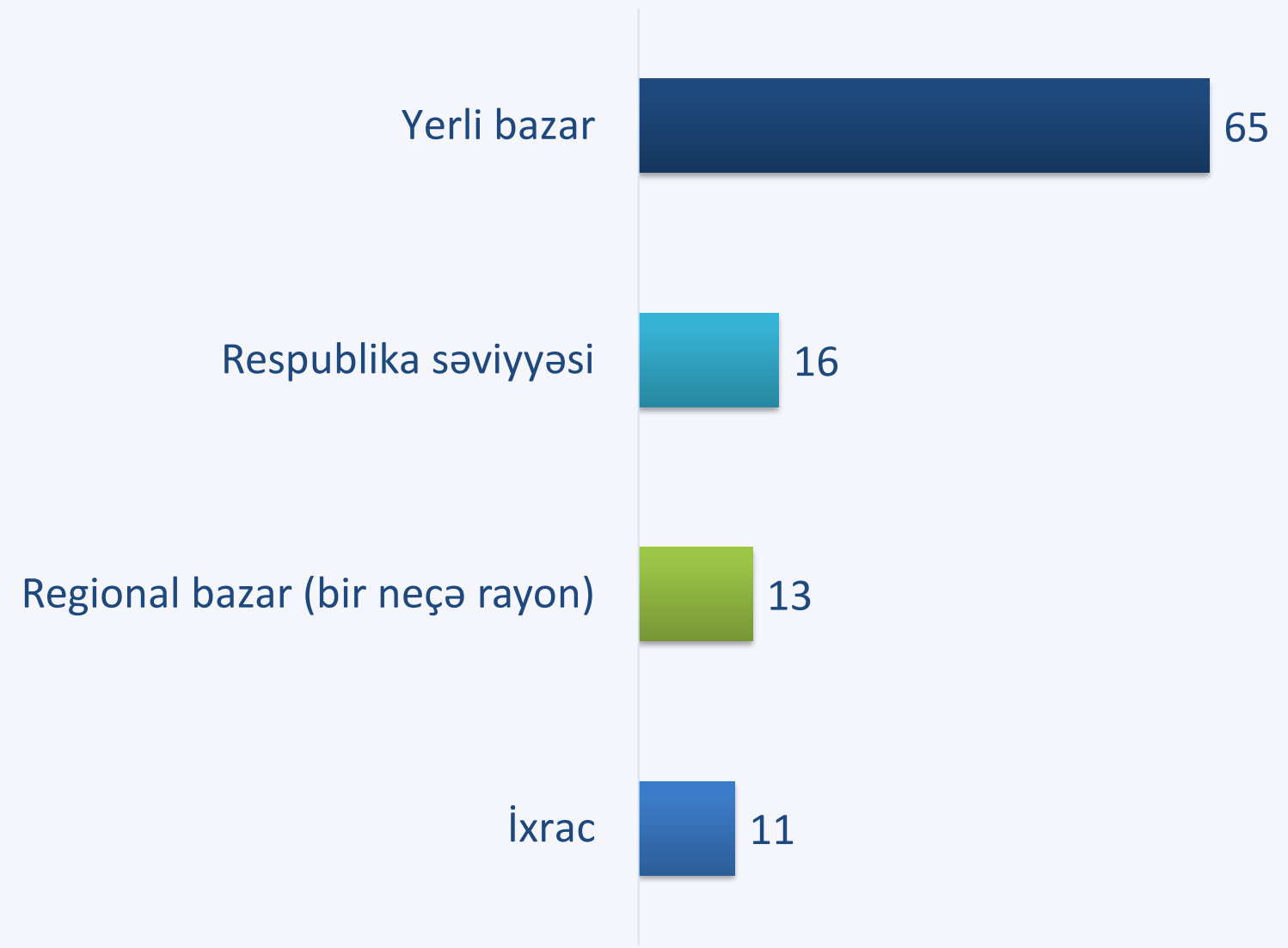

İstehsalda istifadə etdiyiniz texnika və avadanlıqların vəziyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

Məhsullarınızı əsasən hara satırsınız?

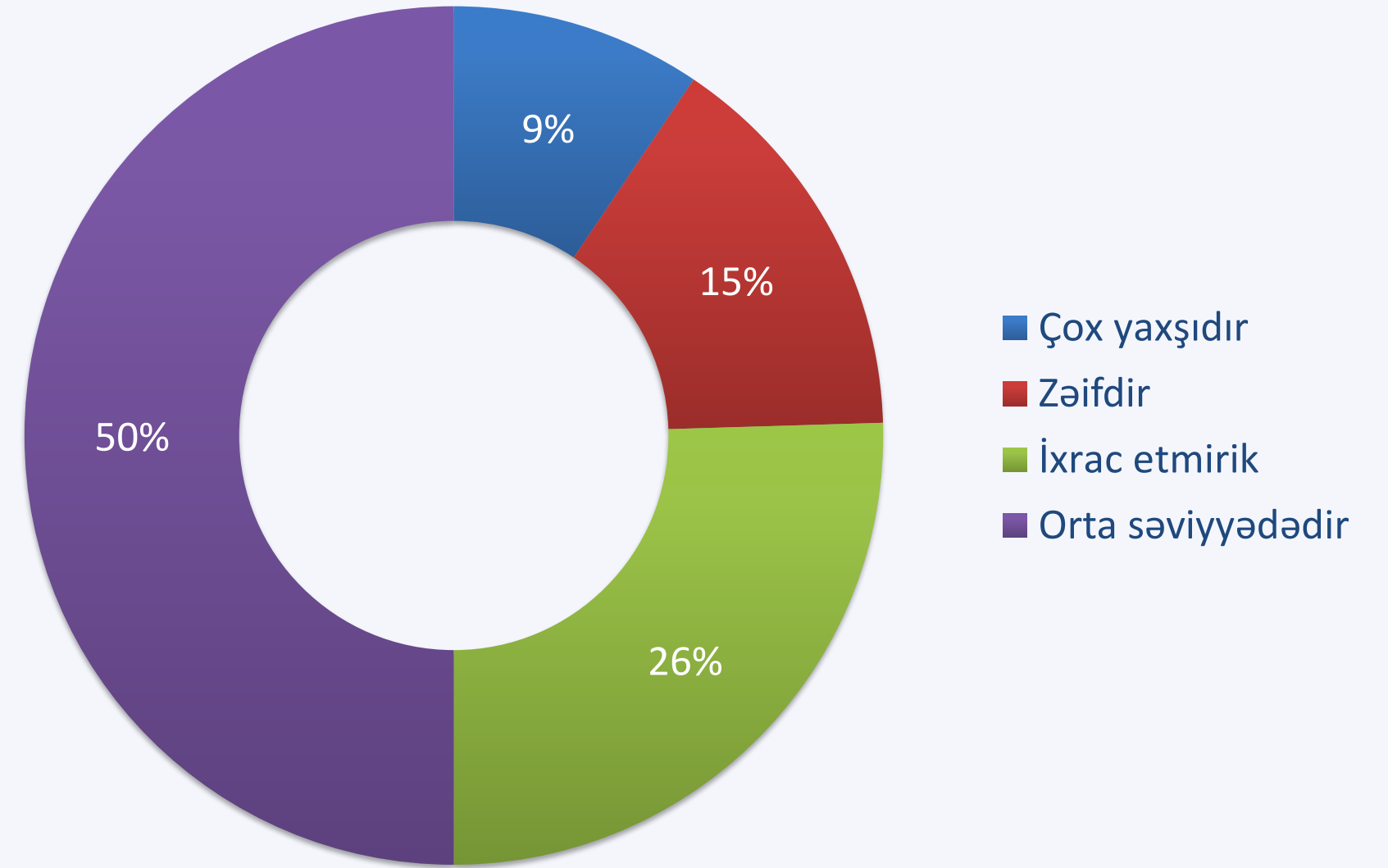
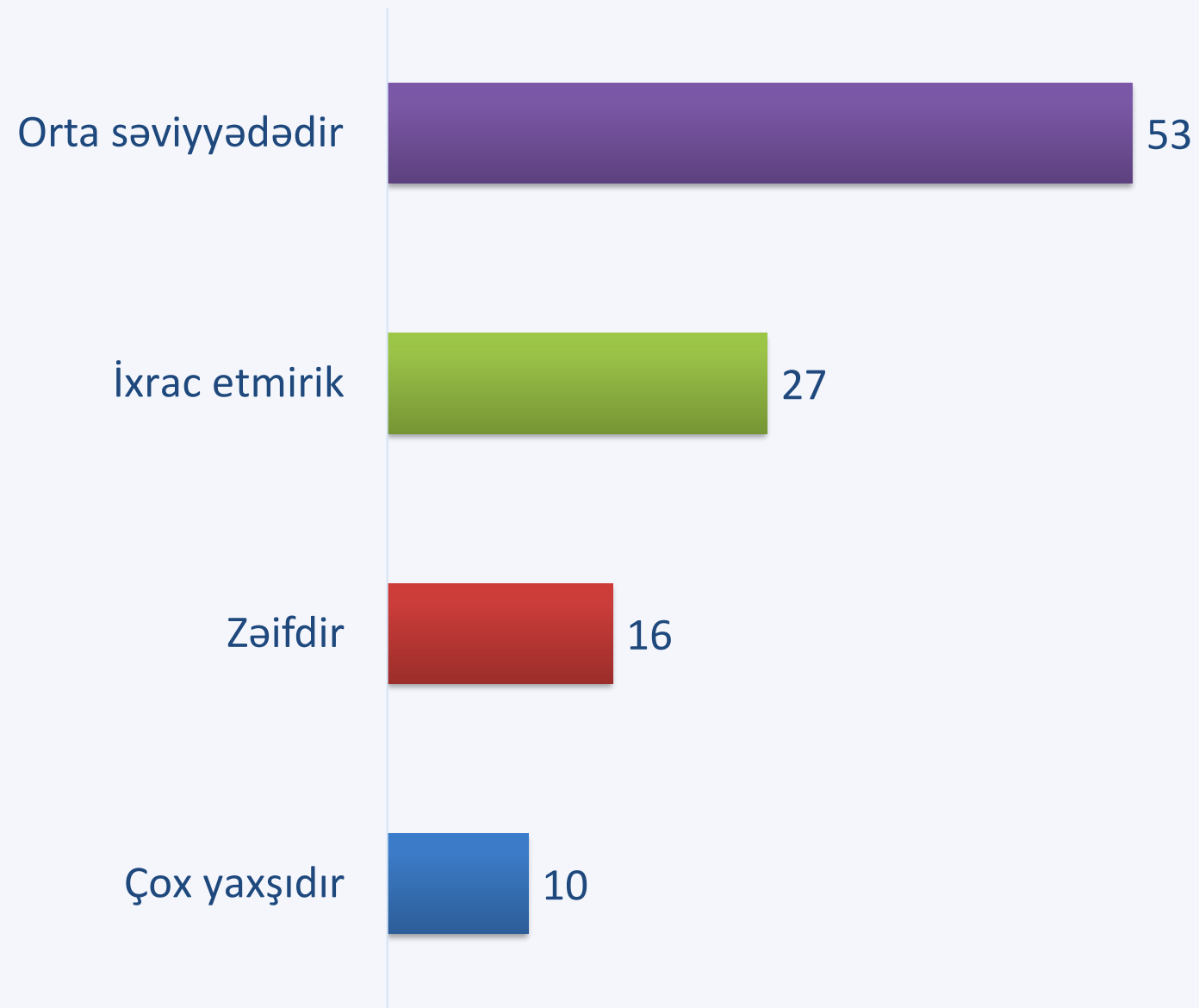
08

Satış zamanı əsas problemləriniz nədir (bir neçə cavab verilə bilər)?

Əsas problemlər	Say	Faiz
Alıcı tapmaqda çətinlik	44	29,9
Rəqabət yüksəkdir	32	21,8
Qiymətlərin aşağı olması	54	36,7
Logistika və daşınma problemləri	16	10,9
Digər	1	0,7

09

İxrac etmək imkanlarınızı necə qiymətləndirirsiniz?

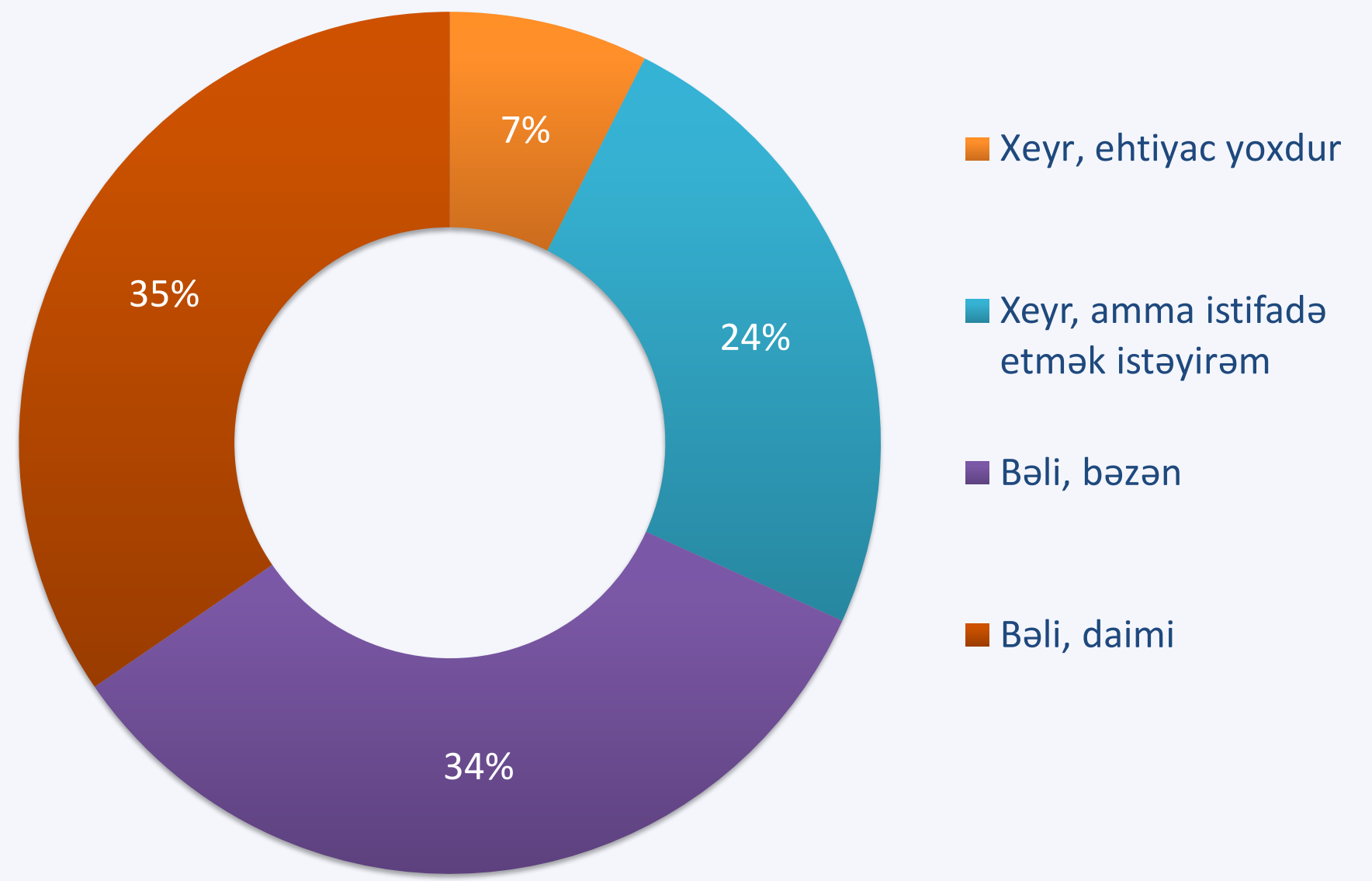
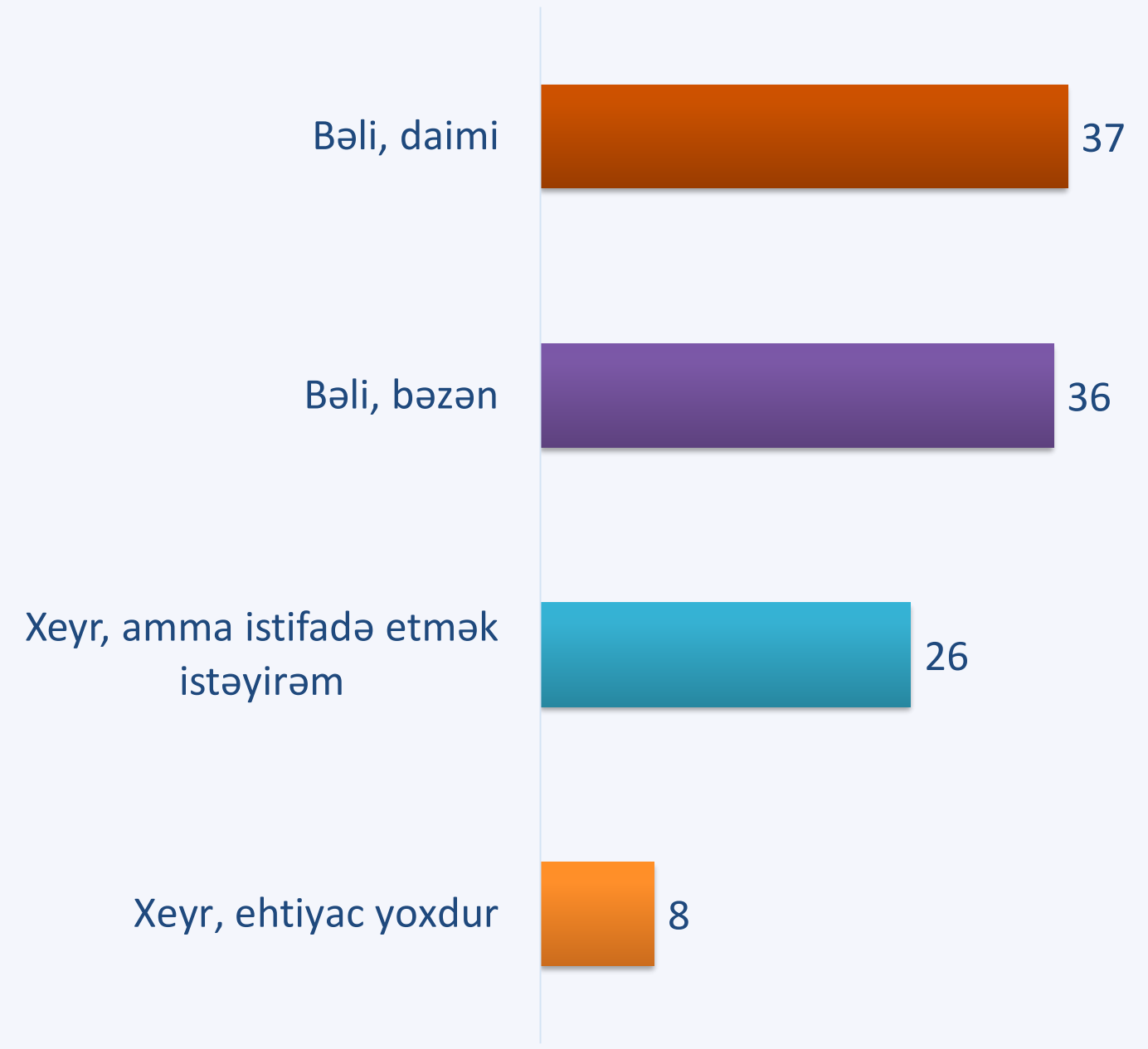

10

Ən çox hansı resurslara ehtiyacınız var (bir neçə cavab verilə bilər)?

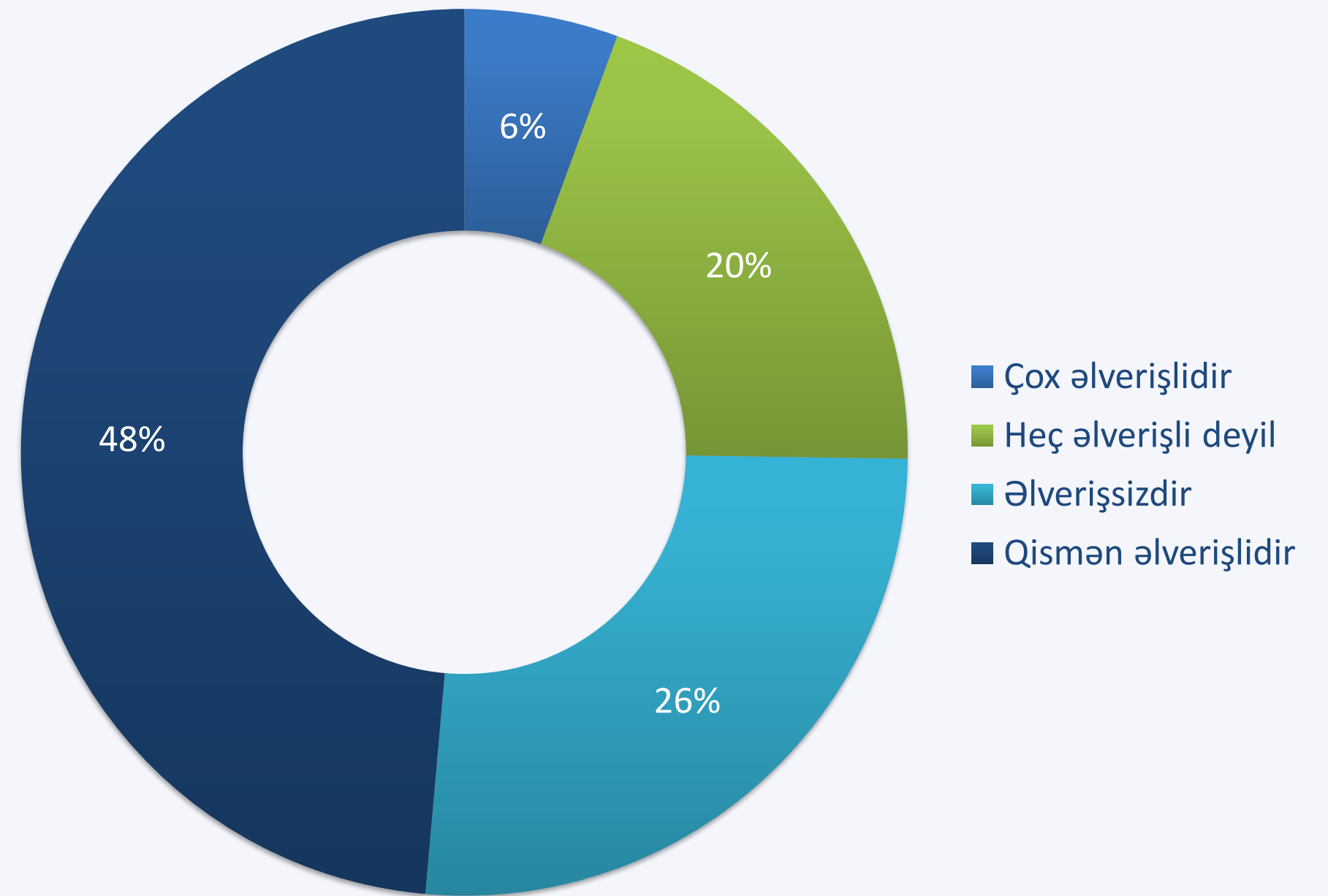
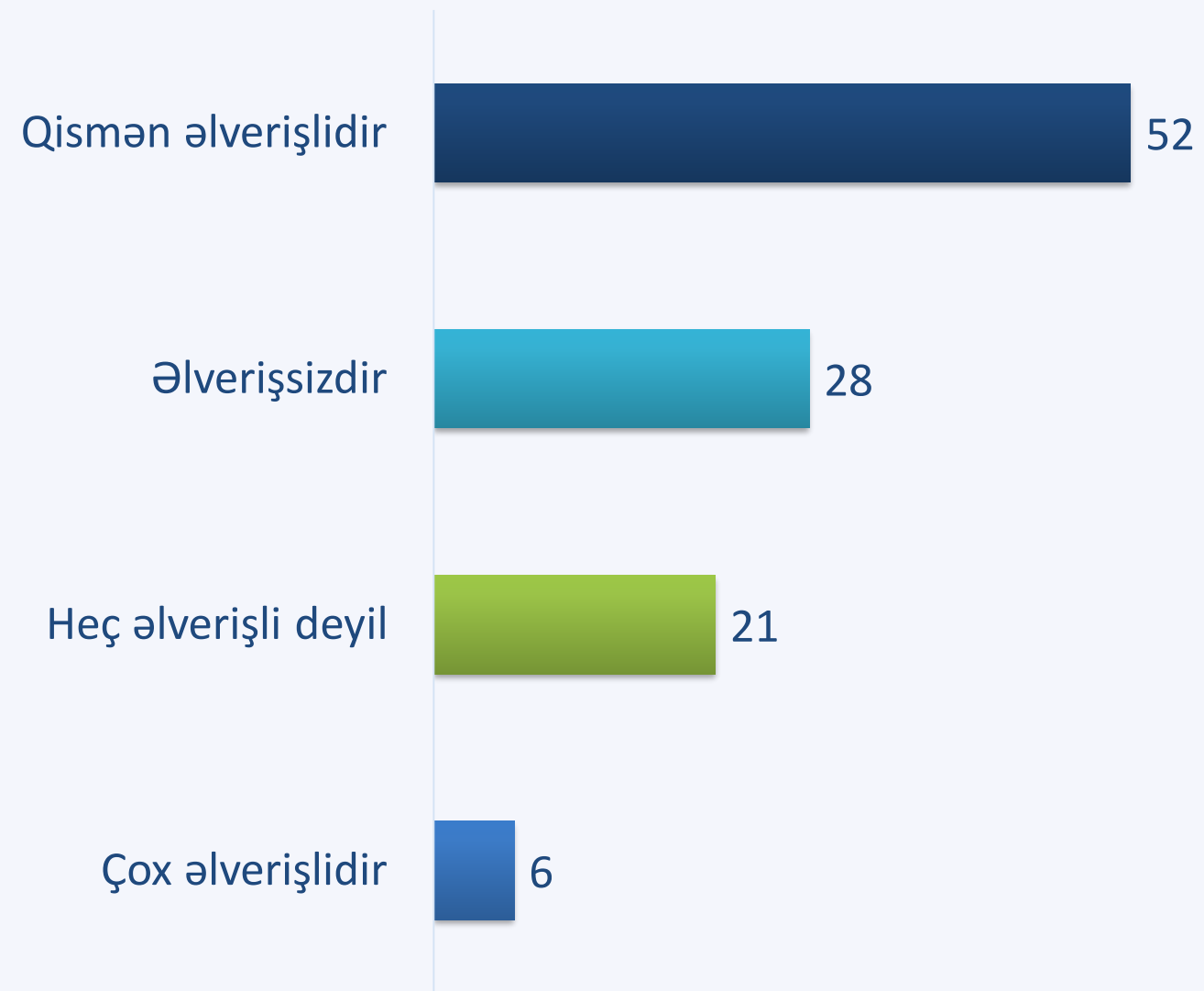
Resurslar	Say	Faiz
Torpaq sahəsi	41	21,7
Texnika və avadanlıq	49	25,9
Maliyyə vəsaiti	64	33,9
Gübrə	12	6,3
İşçi qüvvəsi	19	10,1
Digər	4	2,1

Bank kreditlərindən istifadə edirsinizmi?

12

Kredit şərtlərini necə qiymətləndirirsiniz?

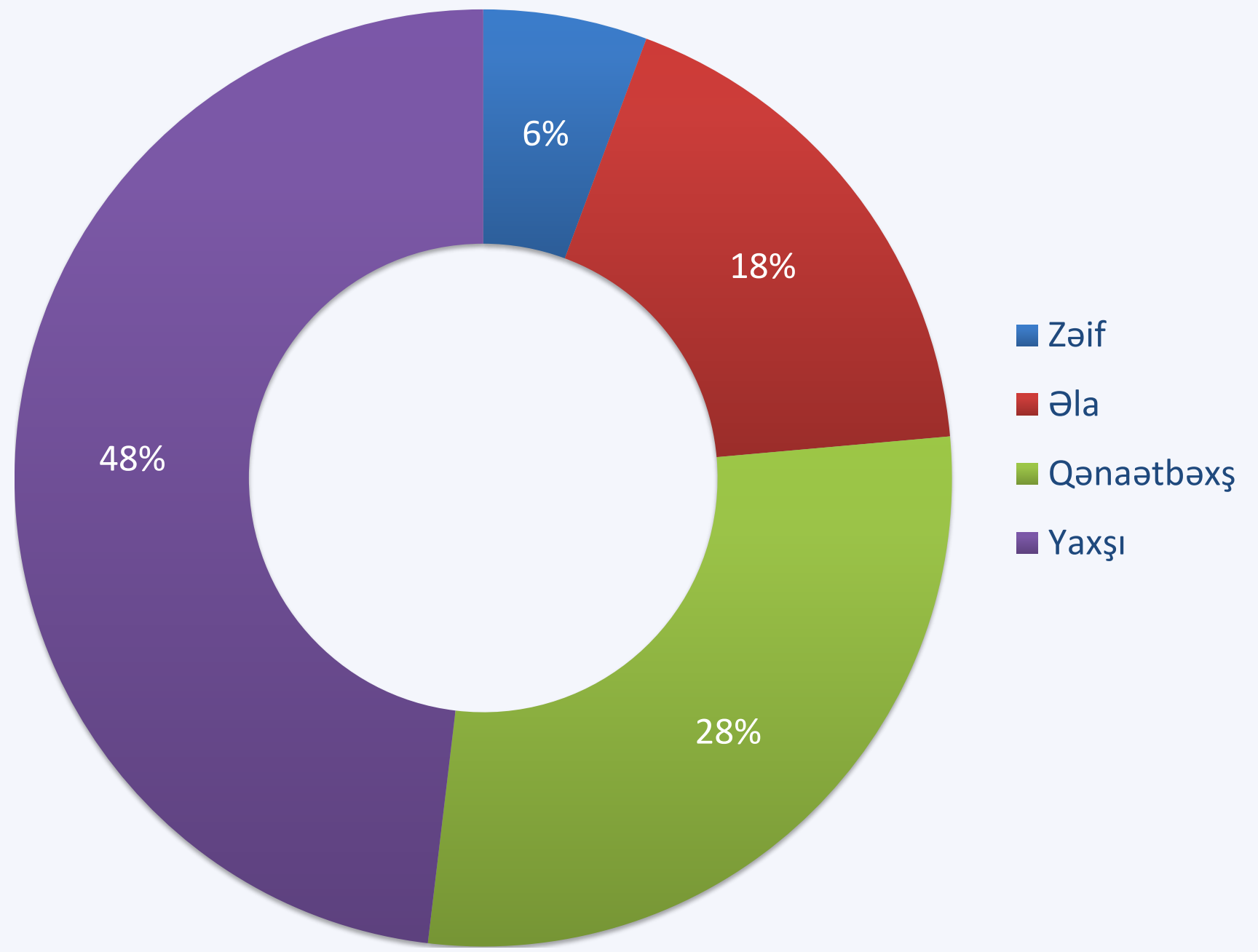
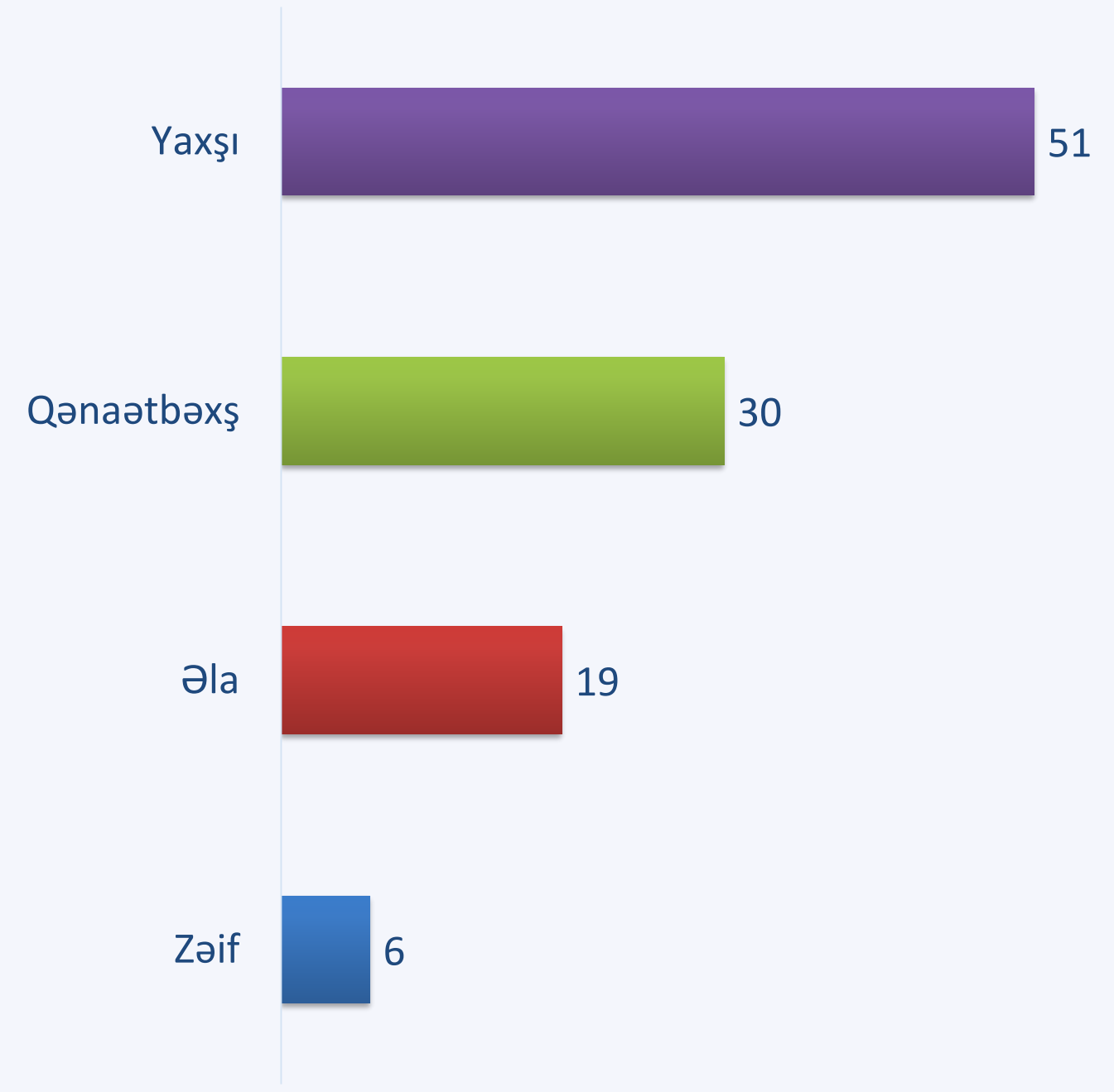
13

Sizin üçün ən ciddi məhdudiyyətlər hansıdır (bir neçə cavab verilə bilər)?

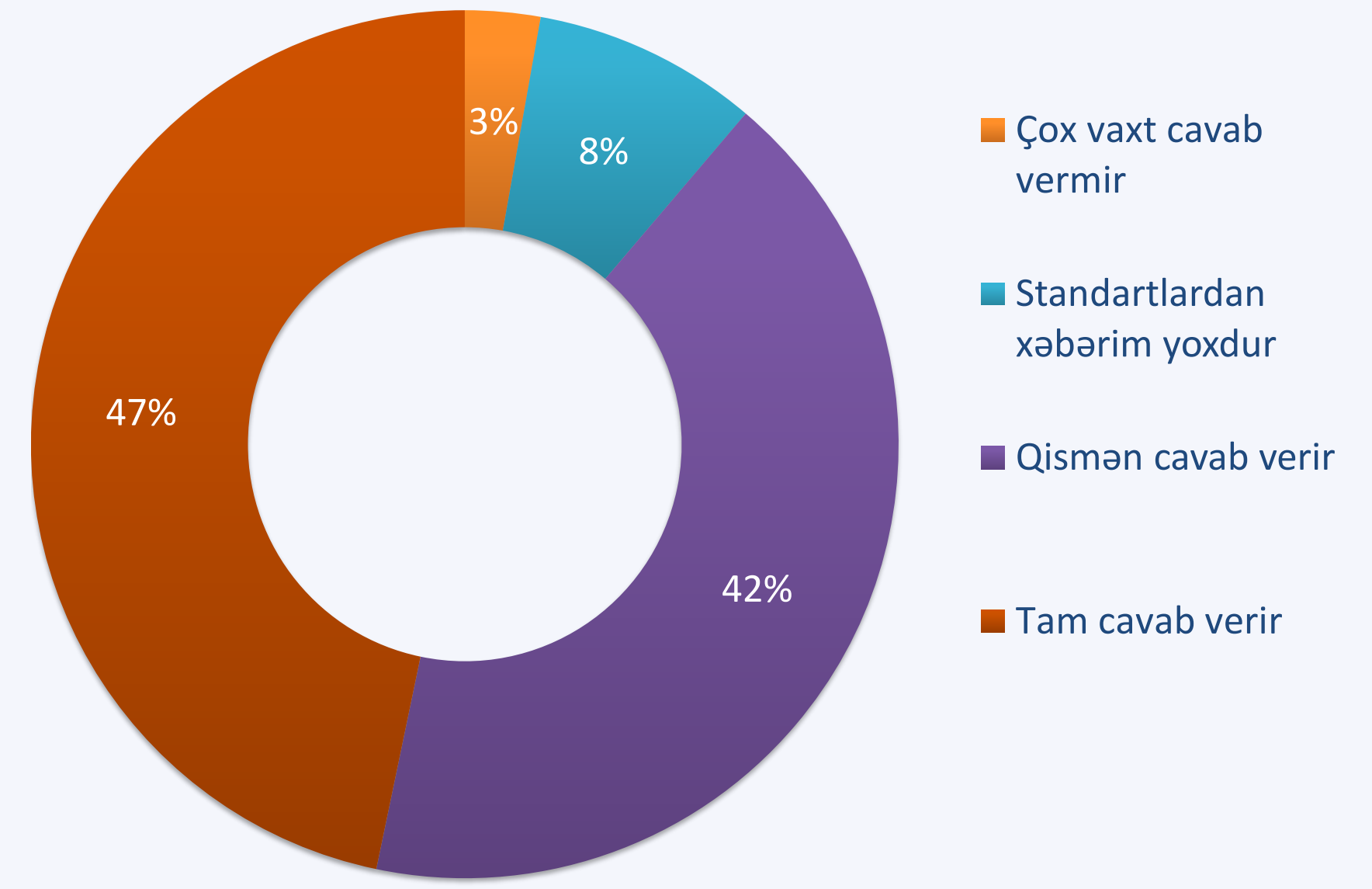
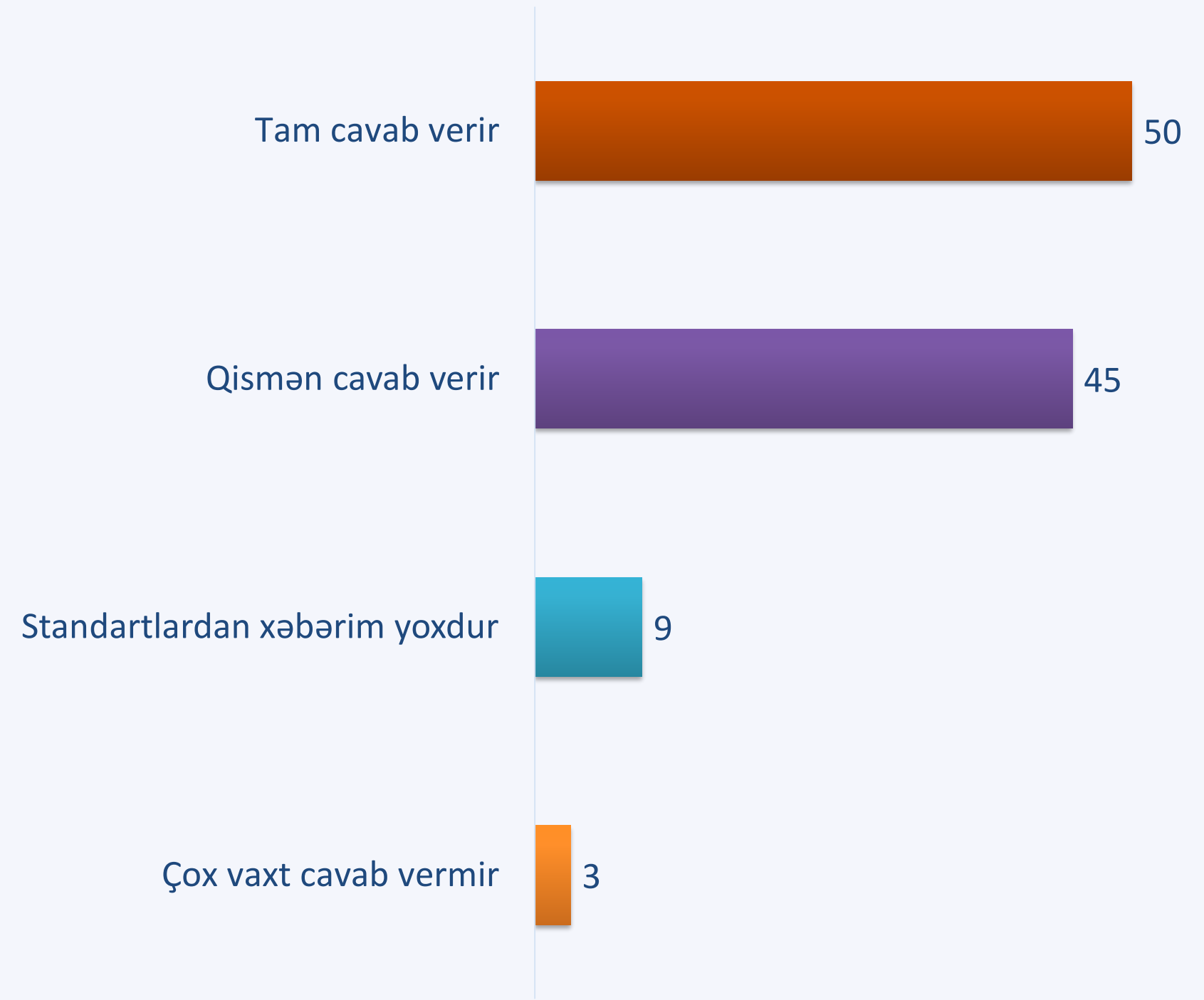
Məhdudiyyətlər	Say	Faiz
Yüksək xərclər	73	44,8
Kadr çatışmazlığı	30	18,4
Bürokratik maneələr	16	9,8
Bazar daralması	34	20,9
Dövlət tənzimləmələri	10	6,1

Dövlət orqanları ilə münasibətləri necə qiymətləndirirsiniz?

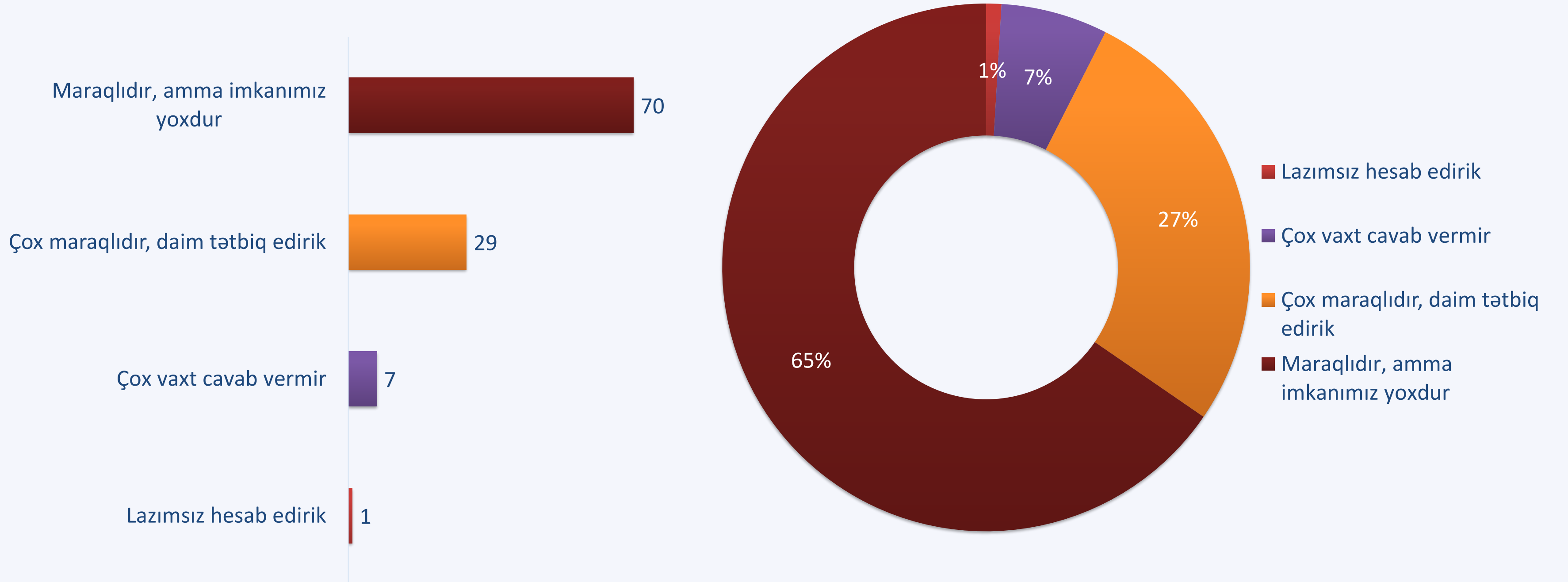

Məhsulunuzun keyfiyyət standartlarına uyğunluğunu qiymətləndirin?

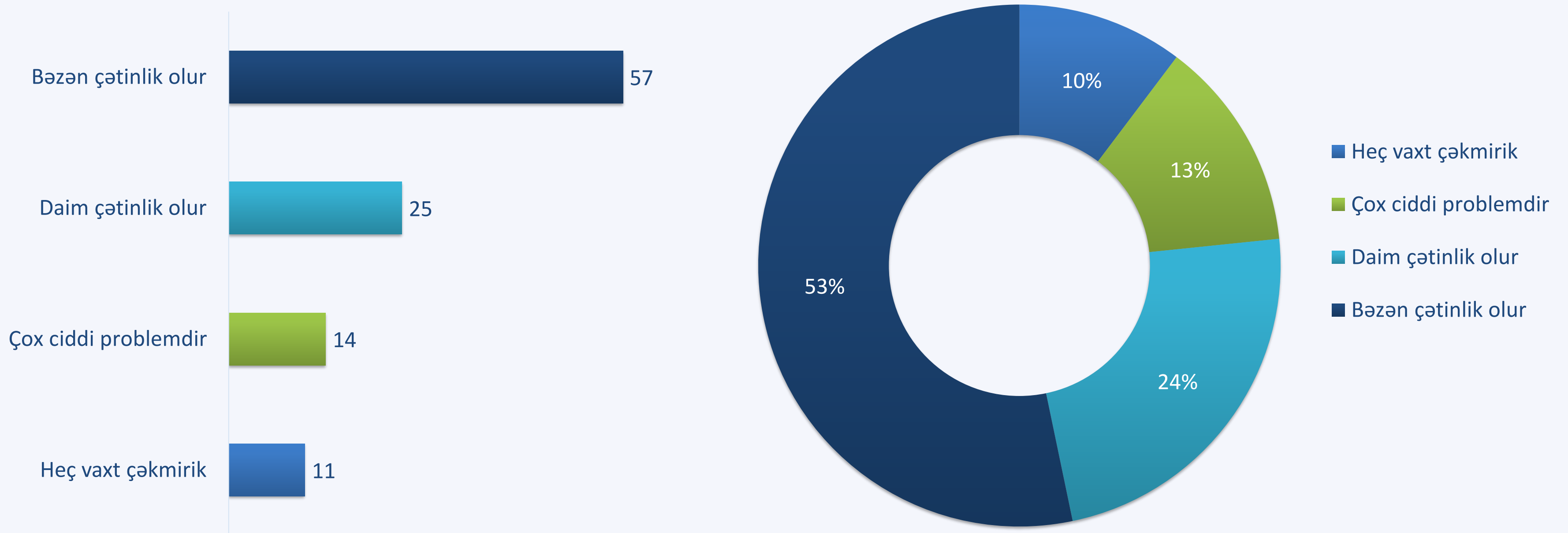
16

Yeni texnologiyaların tətbiqinə münasibətiniz necədir?

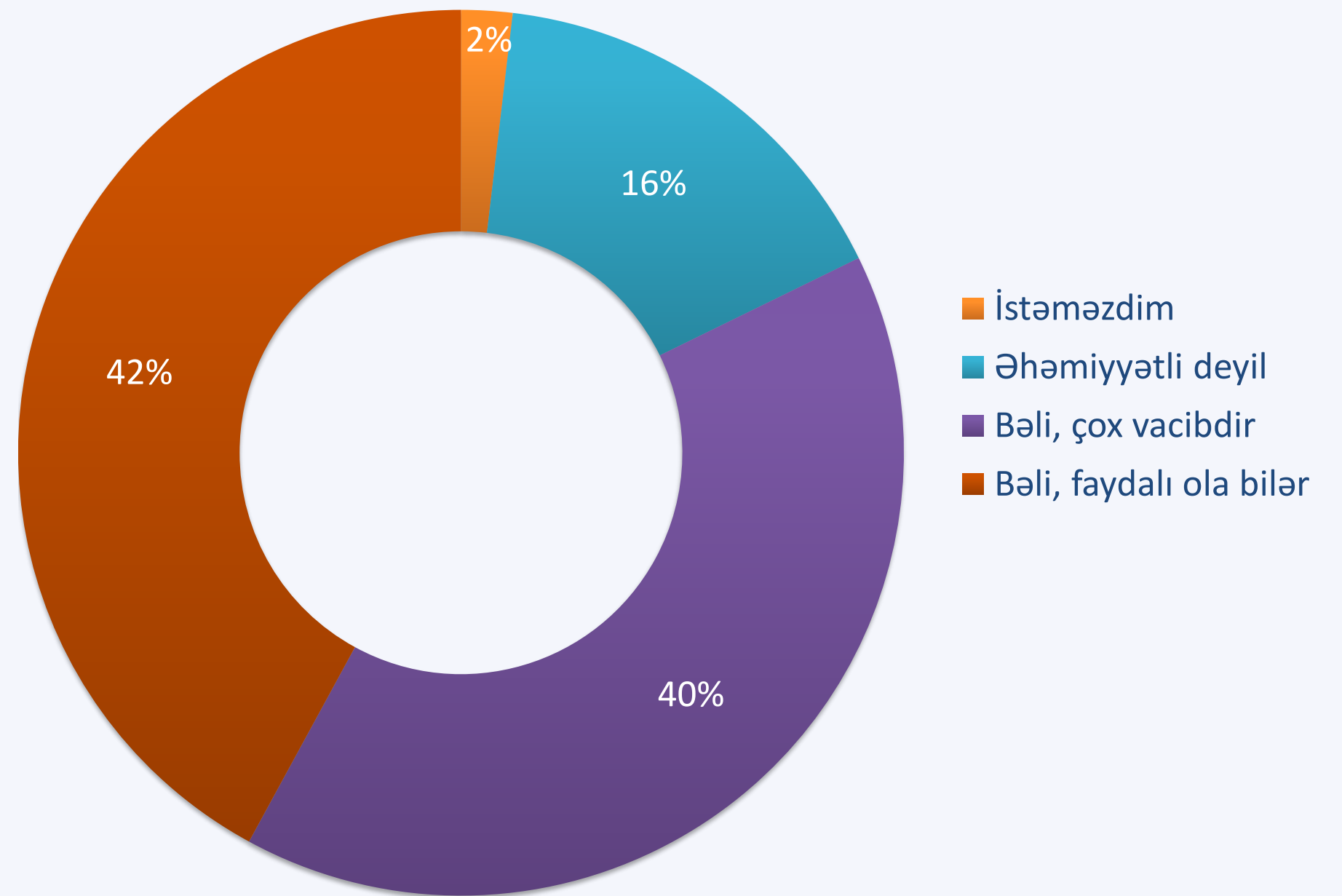
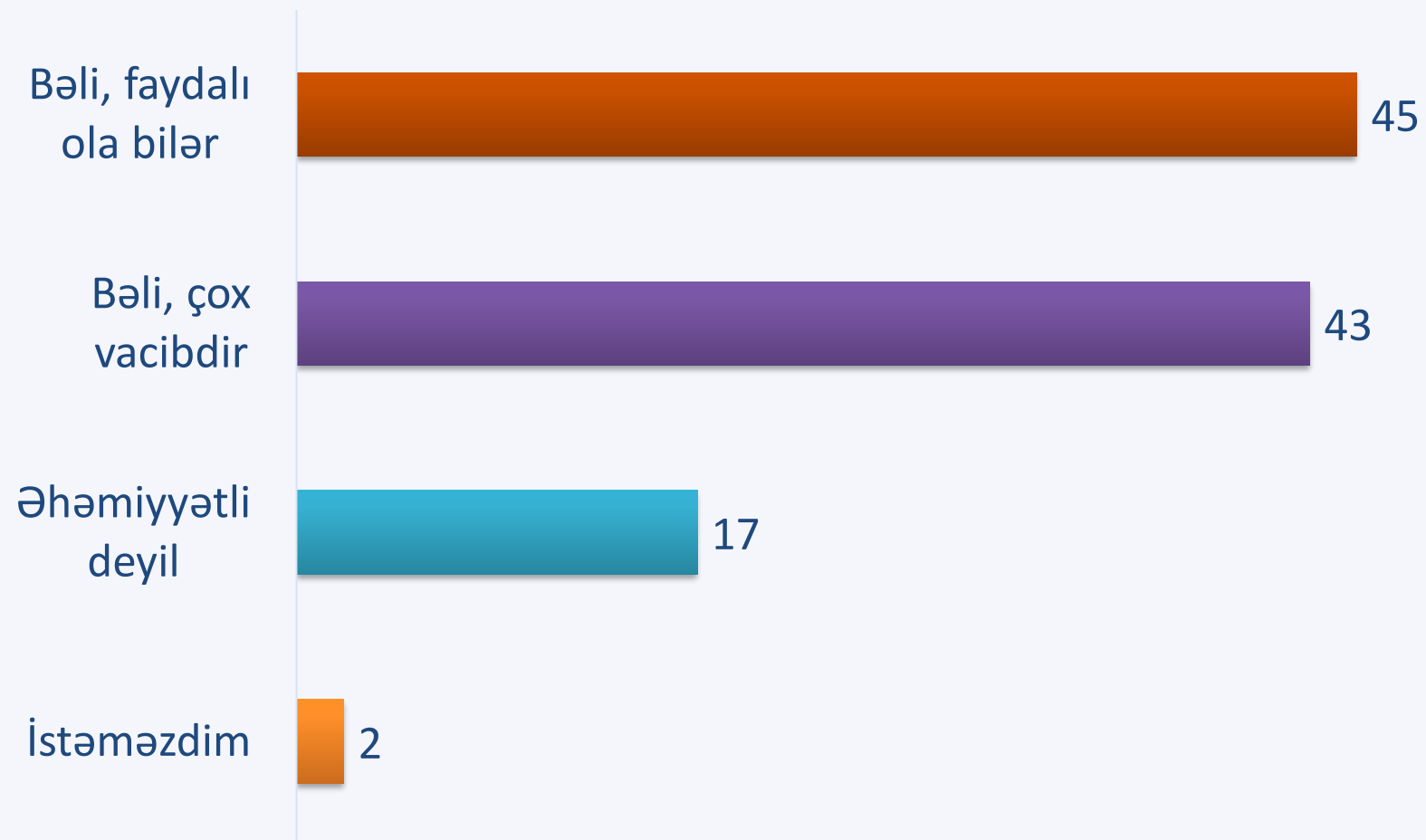
17

İxtisaslı işçi tapmaqda çətinlik çəkirsinizmi?

18

Sahəniz üzrə təlim və seminarların keçirilməsini istərdinizmi?

Məhsullarınızın rəqabət üstünlüyünü nələrdə görürsünüz (bir neçə cavab verilə bilər)?

Rəqabət üstünlükləri	Say	Faiz
Keyfiyyət	81	51,6
Qiymət	42	26,8
Həcmi (istehsal gücü)	18	11,5
Çatdırılma sürəti	16	10,2

Sizin üçün ən vacib inkişaf istiqamətləri hansılardır (bir neçə cavab verilə bilər)?

İnkişaf istiqamətləri	Say	Faiz
İstehsalın modernləşdirilməsi	57	33,9
İxrac potensialının artırılması	54	32,1
Yeni məhsul növlərinin yaradılması	35	20,8
Logistika şəbəkəsinin genişlənməsi	21	12,5
Digər	1	0,6

21

Gələcəkdə hansı dəstək mexanizmlərini görmək istərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

Dəstək mexanizmləri	Say	Faiz
Daha əlçatan kreditlər	62	33,0
Subsidiyaların artırılması	54	28,7
İnnovasiya və texnologiya dəstəyi	42	22,3
İxrac üçün logistik mərkəzlər	29	15,4
Digər	1	0,5

Əgər sizə tam sərbəst maliyyə və texniki imkan verilsəydi, ilk olaraq hansı dəyişiklikləri edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

Dəyişikliklər	Say	Faiz
İstehsal gücünü artırardım	67	37,6
Yeni məhsul və xidmətlər əlavə edərdim	57	32,0
İxrac bazarına çıxardım	39	21,9
Rəqəmsallaşma və texnologiyaya yatırım edərdim	14	7,9
Digər	1	0,6

23

Sizcə, sektorda ən böyük “görünməyən problemlər” nələrdir (bir neçə cavab verilə bilər)?

Görünməyən problemlər	Say	Faiz
Rəsmi statistikada əksini tapmayan real problemlər	59	36,9
Korrupsiya və qeyri-rəsmi ödənişlər	20	12,5
Məlumat və maarifləndirmə çatışmazlığı	47	29,4
Kənd təsərrüfatında innovasiyalara müqavimət	30	18,8
Digər	4	2,5

24

Sizin sahədə hansı qlobal trendlər sizə daha çox təsir edir (bir neçə cavab verilə bilər)?

Qlobal trendlər	Say	Faiz
İqlim dəyişikliyi və hava şəraitinin dəyişkənliyi	63	40,9
Yeni texnologiyalar və rəqəmsallaşma	37	24,0
Qlobal bazarlarda qiymət dalğalanmaları	38	24,7
Beynəlxalq ticarət məhdudiyyətləri (sanksiyalar, rüsumlar və s.)	14	9,1
Digər	2	1,3

25

Gələcəkdə fəaliyyətinizi hansı istiqamətlərdə genişləndirmək istərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

İstiqamətlər	Say	Faiz
Kənd təsərrüfatının digər sahələrinə keçid	53	33,3
İstehsaldan emal və əlavə dəyərli məhsula keçid	29	18,2
İxrac yönümlü biznes qurmaq	52	32,7
Kooperasiya (birgə fəaliyyət) əsasında güclənmək	23	14,5
Digər	2	1,3

Əgər imkan olsaydı, hansı dəstək modellərini daha səmərəli hesab edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

Dəstək modelləri	Say	Faiz
Birbaşa maliyyə yardımı (subsidiyalar, qrantlar)	80	45,5
İnfrastruktur dəstəyi (logistika, anbarlar, suvarma sistemləri)	35	19,9
Təhsil və təlim dəstəyi (menecment, texniki biliklər)	30	17,0
Dövlət və özəl sektor tərəfdaşlığı əsasında uzunmüddətli proqramlar	31	17,6

Fəaliyyət göstərdiyiniz sahə ilə bağlı ehtiyaclar və inkişafın qarşısını alan məhdudiyyətlərlə əlaqədar digər fikirləriniz?

Ən çox qeyd edilən problemlər:

- Maliyyə çatışmazlığı (18 nəfər)
- Suvarmada çətinlik (9 nəfər)
- Kadr çatışmazlığı və təkmilləşdirilməsi (8 nəfər)
- Kredit şərtləri əlverişsizdir (6 nəfər)
- Texniki avadanlıqların çatışmazlığı (6 nəfər)
- Texnoloji problemlər (5 nəfər)
- Dövlət dəstəyi proqramları artırılсын (4 nəfər)
- Bazara çıxışın asanlaşdırılması (4 nəfər)
- Xarici bazarla əlaqədə problemlər (3 nəfər)
- Subsidiyaların ayrılması (3 nəfər)
- Gömrük rüsumları (3 nəfər)
- Təlimlərin keçirilməsi (2 nəfər)
- Daxili bazarda qiymətlərin aşağı olması və texnikaların baha olması (2 nəfər)
- Bürokratik əngəllərin azaldılması (2 nəfər)

04

Çarpaz Testlər

Müəssisənin Fəaliyyət Göstərdiyi Sahəyə Görə Çarpaz Testlər

1. Ən çox rastlaşdığınız çətinliklər hansıdır (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Maliyyə resurslarının çatışmazlığı	İxtisaslı kadr çatışmazlığı	Texnika və avadanlıqların köhnəliyi	Bazar çıxışında problemlər	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	62,5%	20,8%	37,5%	16,7%	0,0%
	Tütünçülük	45,0%	40,0%	35,0%	20,0%	0,0%
	Taxılçılıq	47,7%	25,0%	31,8%	29,5%	6,8%
	Digər	68,4%	42,1%	21,1%	36,8%	5,3%

4. Dövlət dəstəyi sizin üçün nə dərəcədə yetərlidir?

	Yetərlidir	Qismən yetərlidir	Yetərli deyil
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?			
Pambıqçılıq	25,0%	62,5%	12,5%
Tütünçülük	15,0%	70,0%	15,0%
Taxılçılıq	18,2%	75,0%	6,8%
Digər	31,6%	36,8%	31,6%

**5. Ən çox ehtiyac duyduğunuz dəstək növləri hansıdır
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Maliyyə dəstəyi	Kadr hazırlığı və təlimlər	Texnologiya və avadanlıq təminatı	Satış bazarlarının proqramları	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	83,3%	25,0%	33,3%	25,0%	0,0%
	Tütünçülük	80,0%	30,0%	50,0%	20,0%	0,0%
	Taxılçılıq	65,9%	25,0%	34,1%	29,5%	0,0%
	Digər	84,2%	31,6%	21,1%	47,4%	5,3%

8. Satış zamanı əsas problemləriniz nədir (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Alıcı tapmaqda çətinlik	Rəqabət yüksəkdir	Qiymətlərin aşağı olması	Logistika və daşınma problemləri	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	41,7%	20,8%	45,8%	12,5%	0,0%
	Tütünçülük	55,0%	40,0%	55,0%	10,0%	0,0%
	Taxılçılıq	45,5%	25,0%	52,3%	15,9%	0,0%
	Digər	15,8%	42,1%	47,4%	21,1%	5,3%

10. Ən çox hansı resurslara ehtiyacınız var
(bir neçə cavab verilə bilər)?

		Torpaq sahəsi	Texnika və avadanlıq	Maliyyə vəsaiti	Gübrə	İşçi qüvvəsi	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	58,3%	45,8%	58,3%	12,5%	12,5%	0,0%
	Tütünçülük	45,0%	65,0%	70,0%	15,0%	30,0%	5,0%
	Taxılçılıq	34,1%	43,2%	47,7%	13,6%	18,2%	4,5%
	Digər	15,8%	31,6%	78,9%	0,0%	10,5%	5,3%

**13. Sizin üçün ən ciddi məhdudiyyətlər hansıdır
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Yüksək xərclər	Kadr çatışmazlığı	Bürokratik maneələr	Bazar daralması	Dövlət tənzimləmələri
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	70,8%	29,2%	16,7%	20,8%	8,3%
	Tütünçülük	65,0%	50,0%	25,0%	35,0%	10,0%
	Taxılçılıq	72,7%	18,2%	11,4%	29,5%	11,4%
	Digər	57,9%	26,3%	10,5%	47,4%	5,3%

14. Dövlət orqanları ilə münasibətləri necə qiymətləndirirsiniz?

		Əla	Yaxşı	Qənaətbəxş	Zəif
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	20,8%	45,8%	12,5%	20,8%
	Tütünçülük	0,0%	55,0%	40,0%	5,0%
	Taxılçılıq	22,7%	43,2%	34,1%	0,0%
	Digər	21,1%	52,6%	26,3%	0,0%

18. Sahəniz üzrə təlim və seminarların keçirilməsini istərdinizmi?

		Bəli, çox vacibdir	Bəli, faydalı ola bilər	Əhəmiyyətli deyil	İstəməzdim
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	50,0%	37,5%	8,3%	4,2%
	Tütünçülük	30,0%	60,0%	10,0%	0,0%
	Taxılçılıq	43,2%	40,9%	13,6%	2,3%
	Digər	31,6%	31,6%	36,8%	0,0%

**19. Məhsullarınızın rəqabət üstünlüyünü nələrdə görürsünüz
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Keyfiyyət	Qiymət	Həcmi (istehsal gücü)	Çatdırılma sürəti
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	83,3%	29,2%	16,7%	12,5%
	Tütünçülük	60,0%	50,0%	35,0%	15,0%
	Taxılçılıq	72,7%	45,5%	9,1%	18,2%
	Digər	89,5%	26,3%	15,8%	10,5%

**20. Sizin üçün ən vacib inkişaf istiqamətləri hansılardır
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		İstehsalın modernləşdirilməsi	İxrac potensialının artırılması	Yeni məhsul növlərinin yaradılması	Logistika şəbəkəsinin genişlənməsi	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	45,8%	62,5%	33,3%	20,8%	0,0%
	Tütünçülük	55,0%	65,0%	30,0%	25,0%	0,0%
	Taxılçılıq	59,1%	34,1%	36,4%	20,5%	0,0%
	Digər	47,4%	57,9%	26,3%	10,5%	5,3%

21. Gələcəkdə hansı dəstək mexanizmlərini görmək istərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Daha əlçatan kreditlər	Subsidiyaların artırılması	İnnovasiya və texnologiya dəstəyi	İxrac üçün logistik mərkəzlər	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	54,2%	45,8%	29,2%	16,7%	0,0%
	Tütünçülük	60,0%	65,0%	55,0%	30,0%	0,0%
	Taxılçılıq	52,3%	56,8%	38,6%	20,5%	2,3%
	Digər	73,7%	26,3%	36,8%	52,6%	0,0%

22. Əgər sizə tam sərbəst maliyyə və texniki imkan verilsəydi, ilk olaraq hansı dəyişiklikləri edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		İstehsal gücünü artırardım	Yeni məhsul və xidmətlər əlavə edərdim	İxrac bazarına çıxardım	Rəqəmsallaşma və texnologiyaya yatırım edərdim	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	75,0%	54,2%	12,5%	4,2%	0,0%
	Tütünçülük	55,0%	50,0%	45,0%	15,0%	0,0%
	Taxılçılıq	61,4%	50,0%	31,8%	15,9%	2,3%
	Digər	57,9%	63,2%	68,4%	15,8%	0,0%

23. Sizcə, sektorda ən böyük “görünməyən problemlər” nələrdir (bir neçə cavab verilə bilər)?

	Rəsmi statistikada əksini tapmayan real problemlər	Korrupsiya və qeyri-rəsmi ödənişlər	Məlumat və maarifləndirmə çatışmazlığı	Kənd təsərrüfatında innovasiyalara müqavimət	Digər	
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	62,5%	16,7%	41,7%	20,8%	0,0%
	Tütünçülük	50,0%	25,0%	55,0%	40,0%	0,0%
	Taxılçılıq	52,3%	13,6%	43,2%	25,0%	4,5%
	Digər	57,9%	26,3%	36,8%	31,6%	10,5%

**24. Sizin sahədə hansı qlobal trendlər sizə daha çox təsir edir
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		İqlim dəyişikliyi və hava şəraitinin dəyişkənliyi	Yeni texnologiyalar və rəqəmsallaşma	Qlobal bazarlarda qiymət dalğalanmaları	Beynəlxalq ticarət məhdudiyyətləri (sanksiyalar, rüsurlar və s.)	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	58,3%	29,2%	41,7%	8,3%	4,2%
	Tütünçülük	55,0%	55,0%	25,0%	10,0%	0,0%
	Taxılçılıq	75,0%	29,5%	27,3%	11,4%	0,0%
	Digər	26,3%	31,6%	57,9%	26,3%	5,3%

25. Gələcəkdə fəaliyyətinizi hansı istiqamətlərdə genişləndirmək istərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Kənd təsərrüfatının digər sahələrinə keçid	İstehsaldan emal və əlavə dəyərli məhsula keçid	İxrac yönümlü biznes qurmaq	Kooperasiya (birgə fəaliyyət) əsasında güclənmək	Digər
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	41,7%	37,5%	29,2%	20,8%	0,0%
	Tütünçülük	50,0%	35,0%	60,0%	25,0%	0,0%
	Taxılçılıq	65,9%	18,2%	43,2%	22,7%	2,3%
	Digər	21,1%	26,3%	73,7%	15,8%	5,3%

26. Əgər imkan olsaydı, hansı dəstək modellərini daha səmərəli hesab edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Birbaşa maliyyə yardımı (subsidiyalar, qrantlar)	İnfrastruktur dəstəyi (logistika, anbarlar, suvarma sistemləri)	Təhsil və təlim dəstəyi (menecment, texniki biliklər)	Dövlət və özəl sektor tərəfdaşlığı əsasında uzunmüddətli proqramlar
Müəssisəniz hansı sektorda fəaliyyət göstərir?	Pambıqçılıq	66,7%	25,0%	20,8%	33,3%
	Tütünçülük	80,0%	35,0%	35,0%	20,0%
	Taxılçılıq	75,0%	43,2%	31,8%	29,5%
	Digər	78,9%	15,8%	21,1%	31,6%

Müəssisənin İşçi Sayına Görə Çarpaz Testlər

1. Ən çox rastlaşdığınız çətinliklər hansıdır (bir neçə cavab verilə bilər)?

	Maliyyə resurslarının çatışmazlığı	İxtisaslı kadr çatışmazlığı	Texnika və avadanlıqların köhnəliyi	Bazar çıxışında problemlər	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	53,6%	24,6%	30,4%	24,6%	5,8%
1-10 (mikro)	53,6%	24,6%	30,4%	24,6%	5,8%
11-50 (Kiçik)	66,7%	37,5%	33,3%	29,2%	0,0%
51-250 (Orta)	35,7%	42,9%	35,7%	28,6%	0,0%

4. Dövlət dəstəyi sizin üçün nə dərəcədə yetərlidir?

		Yetərlidir	Qismən yetərlidir	Yetərli deyil
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	18,8%	65,2%	15,9%
	11-50 (Kiçik)	20,8%	70,8%	8,3%
	51-250 (Orta)	35,7%	50,0%	14,3%

5. Ən çox ehtiyac duyduğunuz dəstək növləri hansıdır
(bir neçə cavab verilə bilər)?

		Maliyyə dəstəyi	Kadr hazırlığı və təlimlər	Texnologiya və avadanlıq təminatı	Satış bazarlarının proqramları	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	81,2%	23,2%	36,2%	29,0%	1,4%
	11-50 (Kiçik)	75,0%	33,3%	29,2%	33,3%	0,0%
	51-250 (Orta)	50,0%	35,7%	35,7%	28,6%	0,0%

8. Satış zamanı əsas problemləriniz nədir (bir neçə cavab verilə bilər)?

	Alıcı tapmaqda çətinlik	Rəqabət yüksəkdir	Qiymətlərin aşağı olması	Logistika və daşınma problemləri	Digər
1-10 (mikro)	47,8%	26,1%	55,1%	15,9%	1,4%
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır? 11-50 (Kiçik)	41,7%	37,5%	41,7%	12,5%	0,0%
51-250 (Orta)	7,1%	35,7%	42,9%	14,3%	0,0%

10. Ən çox hansı resurslara ehtiyacınız var
(bir neçə cavab verilə bilər)?

		Torpaq sahəsi	Texnika və avadanlıq	Maliyyə vəsaiti	Gübrə	İşçi qüvvəsi	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	43,5%	44,9%	59,4%	14,5%	17,4%	4,3%
	11-50 (Kiçik)	33,3%	45,8%	66,7%	0,0%	16,7%	4,2%
	51-250 (Orta)	21,4%	50,0%	50,0%	14,3%	21,4%	0,0%

**13. Sizin üçün ən ciddi məhdudiyyətlər hansıdır
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Yüksək xərclər	Kadr çatışmazlığı	Bürokratik maneələr	Bazar daralması	Dövlət tənzimləmələri
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	73,9%	20,3%	18,8%	30,4%	8,7%
	11-50 (Kiçik)	58,3%	33,3%	8,3%	50,0%	8,3%
	51-250 (Orta)	57,1%	57,1%	7,1%	7,1%	14,3%

14. Dövlət orqanları ilə münasibətləri necə qiymətləndirirsiniz?

		Əla	Yaxşı	Qənaətbəxş	Zəif
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	15,9%	37,7%	40,6%	5,8%
	11-50 (Kiçik)	20,8%	62,5%	12,5%	4,2%
	51-250 (Orta)	21,4%	71,4%	0,0%	7,1%

18. Sahəniz üzrə təlim və seminarların keçirilməsini istərdinizmi?

		Bəli, çox vacibdir	Bəli, faydalı ola bilər	Əhəmiyyətli deyil	İstəməzdim
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	36,2%	40,6%	20,3%	2,9%
	11-50 (Kiçik)	45,8%	41,7%	12,5%	0,0%
	51-250 (Orta)	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%

**19. Məhsullarınızın rəqabət üstünlüyünü nələrdə görürsünüz
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Keyfiyyət	Qiymət	Həcmi (istehsal gücü)	Çatdırılma sürəti
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	71,0%	44,9%	18,8%	18,8%
	11-50 (Kiçik)	83,3%	33,3%	8,3%	8,3%
	51-250 (Orta)	85,7%	21,4%	21,4%	7,1%

**20. Sizin üçün ən vacib inkişaf istiqamətləri hansılardır
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		İstehsalın modernləşdirilməsi	İxrac potensialının artırılması	Yeni məhsul növlərinin yaradılması	Logistika şəbəkəsinin genişlənməsi	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	52,2%	49,3%	33,3%	26,1%	1,4%
	11-50 (Kiçik)	62,5%	45,8%	25,0%	8,3%	0,0%
	51-250 (Orta)	42,9%	64,3%	42,9%	7,1%	0,0%

**21. Gələcəkdə hansı dəstək mexanizmlərini görmək istərdiniz
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Daha əlçatan kreditlər	Subsidiyaların artırılması	İnnovasiya və texnologiya dəstəyi	İxrac üçün logistik mərkəzlər	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	62,3%	58,0%	39,1%	20,3%	0,0%
	11-50 (Kiçik)	62,5%	29,2%	37,5%	41,7%	4,2%
	51-250 (Orta)	28,6%	50,0%	42,9%	35,7%	0,0%

22. Əgər sizə tam sərbəst maliyyə və texniki imkan verilsəydi, ilk olaraq hansı dəyişiklikləri edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		İstehsal gücünü artırardım	Yeni məhsul və xidmətlər əlavə edərdim	İxrac bazarına çıxardım	Rəqəmsallaşma və texnologiyaya yatırım edərdim	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	63,8%	53,6%	36,2%	13,0%	0,0%
	11-50 (Kiçik)	54,2%	54,2%	41,7%	12,5%	4,2%
	51-250 (Orta)	71,4%	50,0%	28,6%	14,3%	0,0%

**23. Sizcə, sektorda ən böyük “görünməyən problemlər” nələrdir
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		Rəsmi statistikada əksini tapmayan real problemlər	Korrupsiya və qeyri-rəsmi ödənişlər	Məlumat və maarifləndirmə çatışmazlığı	Kənd təsərrüfatında innovasiyalara müqavimət	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	59,4%	21,7%	39,1%	26,1%	4,3%
	11-50 (Kiçik)	54,2%	16,7%	45,8%	29,2%	4,2%
	51-250 (Orta)	35,7%	7,1%	64,3%	35,7%	0,0%

**24. Sizin sahədə hansı qlobal trendlər sizə daha çox təsir edir
(bir neçə cavab verilə bilər)?**

		İqlim dəyişikliyi və hava şəraitinin dəyişkənliyi	Yeni texnologiyalar və rəqəmsallaşma	Qlobal bazarlarda qiymət dalğalanmaları	Beynəlxalq ticarət məhdudiyyətləri (sanksiyalar, rüsurlar və s.)	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	66,7%	29,0%	36,2%	13,0%	1,4%
	11-50 (Kiçik)	33,3%	45,8%	33,3%	12,5%	0,0%
	51-250 (Orta)	64,3%	42,9%	35,7%	14,3%	7,1%

25. Gələcəkdə fəaliyyətinizi hansı istiqamətlərdə genişləndirmək istərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

		Kənd təsərrüfatının digər sahələrinə keçid	İstehsaldan emal və əlavə dəyərli məhsula keçid	İxrac yönümlü biznes qurmaq	Kooperasiya (birgə fəaliyyət) əsasında güclənmək	Digər
Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?	1-10 (mikro)	53,6%	23,2%	47,8%	24,6%	1,4%
	11-50 (Kiçik)	41,7%	33,3%	50,0%	12,5%	4,2%
	51-250 (Orta)	42,9%	35,7%	50,0%	21,4%	0,0%

26. Əgər imkan olsaydı, hansı dəstək modellərini daha səmərəli hesab edərdiniz (bir neçə cavab verilə bilər)?

	Birbaşa maliyyə yardımı (subsidiyalar, qrantlar)	İnfrastruktur dəstəyi (logistika, anbarlar, suvarma sistemləri)	Təhsil və təlim dəstəyi (menecment, texniki biliklər)	Dövlət və özəl sektor tərəfdaşlığı əsasında uzunmüddətli proqramlar
1-10 (mikro)	79,7%	36,2%	29,0%	29,0%
11-50 (Kiçik)	58,3%	25,0%	25,0%	25,0%
51-250 (Orta)	78,6%	28,6%	28,6%	35,7%

Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?

04

Təhlillərə
Uyğun Müvafiq
Təkliflər

TƏKLİF 1

Mikro və kiçik sahibkarlar üçün aşağı faizli, uzun müddətli kredit proqramları təklif edilə bilər.

TƏKLİF 2

KOB-ların fəaliyyət göstərdiyi sahələr üzrə praktiki yönümlü peşə təhsili mərkəzlərinin yaradılması KOB subyektlərinə - xüsusilə orta sahibkarlıq subyektlərinə dəstək olacaqdır.

TƏKLİF 3

KOB-lar məhsullarını vasitəçilər olmadan, birbaşa bazara və ya istehlakçıya çıxara biləcək sistemlər qurmalıdırlar. Məhsulun istehsaldan satışa qədər olan mərhələlərində xərclər optimallaşdırılmalı, aralıq xərclər azaldılmalıdır. Xammal və ilkin məhsul satışı yerinə, emal edilmiş və əlavə dəyər yaradan məhsulların istehsalı dəstəklənməlidir.

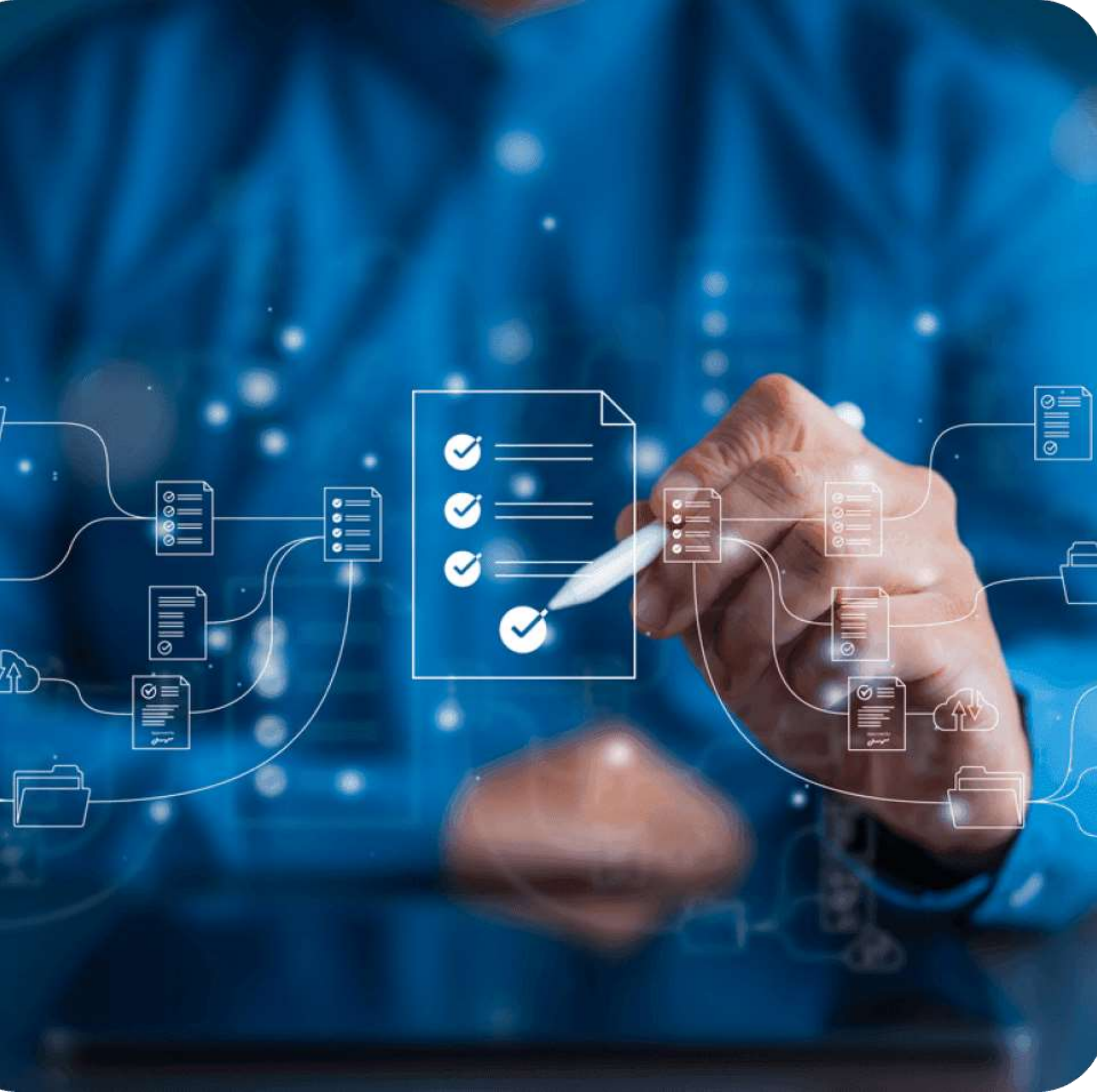
TƏKLİF 4

KOB-lar enerji qənaətli texnologiyalar və bərpa olunan enerji mənbələrindən (günəş panelləri, biokütlə və s.) istifadə etməyə təşviq edilməlidirlər. Bu həm elektrik xərclərini azaldacaq, həm də uzunmüddətli dayanıqlılığı təmin edəcəkdir.

TƏKLİF 5

KOB-ların məhsullarını daha sərfəli şəkildə bazara çıxara bilməsi üçün regional anbar və logistika mərkəzləri yaradılmalıdır.

TƏKLİF 6

KOB-ların rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün istehsal proseslərinin avtomatlaşdırılması və rəqəmsallaşdırılması təşviq olunmalıdır.

Bunun üçün dövlət və ya donor proqramları çərçivəsində güzəştli avadanlıq lizinqi, faiz subsidiyalı kreditlər və texnoloji innovasiya qrantları ayrıla bilər.

TƏKLİF 7

Pambıq yığıcı və emalı proseslərində müasir avtomatlaşdırılmış texnikalardan (məsələn, modul sistemli yığıcı maşınları, optik çeşidləmə cihazları) istifadə edilməlidir. Bu, məhsuldarlığı artırmaqla yanaşı, itkiləri minimuma endirəcəkdir. Xam pambığın deyil, emal olunmuş iplik, parça və ya tekstil məhsullarının ixracı daha yüksək gəlir gətirəcəkdir.

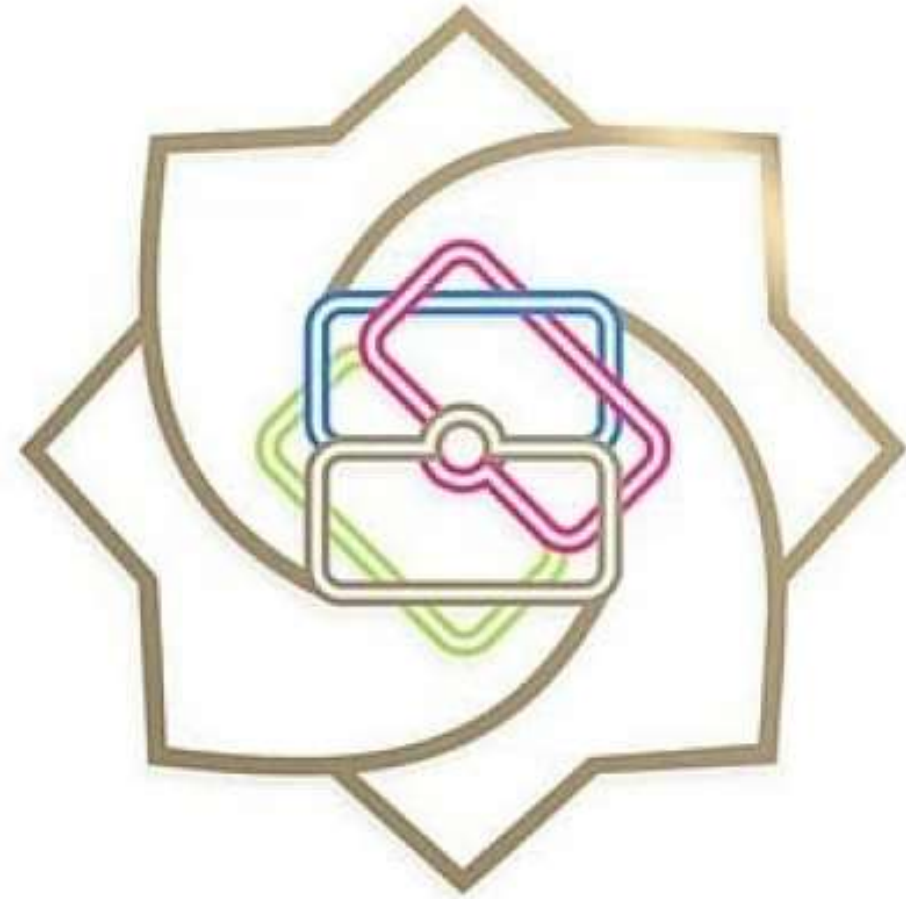
TƏKLİF 8

Tütünçülük üzrə enerji səmərəli, temperatur və rütubətə nəzarət edən avtomatlaşdırılmış quruducu sistemlər tətbiq edilə bilər.

TƏKLİF 9

Taxılçılıq üzrə kombayn, səpici və gübrələmə texnikalarının müasirləşdirilməsi məhsul itkisini azaldacaqdır.

İqtisadiyyat Nazirliyinin
Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

TƏKLİF 10

KOBİA və Biznesin İnkişafı
Fondu ilə bərabər spesifik
kredit paketləri KOB
subyektlərinə təklif edilə
bilər.

TƏKLİF 11

İxrac və performansə əsaslanan subsidiyaların verilməsi məqsədəuyğun olardı.

TƏKLİF 12

KOB-lar üçün məlumat və təlim platforması yaradıla bilər. Bundan əlavə bölgələrdə KOB maarifləndirmə mərkəzlərinin qurulması məqsədəuyğun olardı.

TƏKLİF 13

İstehsal, innovasiya və ixrac potensialının artırılması məqsədilə KOB-lara birbaşa maliyyə yardımları verilməlidir.

TƏKLİF 14

Bir çox sahibkar birbaşa yardım istəsə də, alternativ maliyyələşmə üsullarından (faktoring, lizinq, sərmayə cəlbi) xəbərsiz olma ehtimalları da mövcuddur. KOBİA və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən maliyyə savadlılığının artırılması üçün ödənişsiz məsləhət xidməti yaradılması, sahibkarların öz biznes növünə uyğun maliyyələşmə modelini seçə bilməsinə dəstək verəcəkdir.

Təşəkkürlər